

Коллекція документів громадян,
вивезених до французької Німеччини
та тих, що проживали на території
окупованих територій Східної
України в період Великої Вітчизняної війни

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7615
Опис № 7
Архівний № 1

ПАПКА ДЛЯ БУМАГ

Листи радянських громадян,
вивезених до французької Німеччини
(Аб-Андру)

Початок: 1942 р.
Закінчено: 1943 р.
На 99 арк.
55 документів

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7615
Опис № 7
Архівний № 1

Deutschland

Absender: Авровська Катя
В. Хоэнзиритц

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
über Neustrelitz

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я з Надєю бачув
щодня. Вона дуже
турботає що не має
із дому отримати вона
білаше ніж я
і її не має ні одної
як дуже скучно тут
хоч би хоч трохи
почути про дом.
Я тут год ну мені
здається за 5 год
вже не знаю коли
я вийшла з дому.
Дуже мало мати
родної що вони болі.
Тереза Катя своїм
родителям привіт
вона впері написала
додому і досі не чує
відповіді.
Привіт мамі кузинець
Варі моїх вам усього
пріє

Привіт от Наді. Андрій

Postkarte

Авровський Андрій

Україна

Провінз Іллі

Недзгалов Вернер

Dorf Wilman

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Листа 1/III - 43р
от Каті.

Здрастуйте дорогі батьки
малаша братіку Андрюша
і сестричку Маруся.

Я вам всім передаю свій
палкий германський привіт
і повідомляю, що я жива і
здорова чого і вам маю
якнайкращого в світі.

Тепер я вам проповіду про
свою роботу і про свою
жизнь. Роботу ви самі
можете знати що я зараз
роблю. Живу вола молодими
і зараз прийшла уборка
сіна то я хожу на сіно
дою биків з свиней ходю.

Тепер я тобі повідомляю що
я не сама в цього хазяїна
роблю а зі мною іще одна
українка то мені тепер
краще стало. Мати мені
не погано тільки скучно
дуже за вами. Скільки ми
вже з Нодою не писали отримували
так, ну із дому не полюбимо
стільки ми не знаємо через
що це так то ми не знаємо
чи не доконали.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Ольшан.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Абаровський

in:
куди:
куда:

Галбці Андреевн

Straße:
Вулиця:
Улица:

Вішманна

Kreis:
Повіт:
Район:

Медзгогайнівський

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Сумська

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Почта,

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Тисіно написано 4/IX-43г

Здрастуйте мои родны передаю вам
свой привет. Зопервіа я вам сообщаю, что я
наконец в Германии работаю в Вердена
работу от шести часов до девяти.

Каждые годы пять раз надю вобщем мне
лучше. Жарко сейчас много да мне не
буде мне скоро приду на Украину.

Знаю что еще приедут в сумской
области. Если мне много. Получите
много. Напишите новости что у вас дома
новое. Напишите кого вы забрали. После
мне. Напишите вы вы знаете где вы
Знаю до свиданія Прощаю вас
Ваша сестра Ян Воробей 4/IX-43г

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Viktor Obornski
bei Frau Westka

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Baumitz
Str. Weseritz

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Sobramenko
Ivan

Laurahütte O/S.

Lagerstempel **Barackenlager Kuchenberg**
mit genauer postalischer Angabe
Schließfach 31

Здрастуй мій дорогий
товариш Васю я тебе
вже запитав як там
ваще життя і хочу в
тебе запитати і всі
одежду вдома що і хочеш,
за нього Васю я тебе ду-
же прошу щоб ти
написав як там твоє
життя і хочу запитати.
Васю у відкритку
виграти я маю на писати.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Syrym Wasil.
Sutski Yefif
Khatynowski Hus
Dorf Khatynole
Str. Scheretzkiwka.
Syrym Wasil.
Krasnopol
ul. Menetovka

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Абраменко
Иван

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Абраменко
Иван.

Laurahütte O/S.
Barackenlager Kuchenberg
S. 1. 31

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Відсилач:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лініях!

28 IV-43. Здраветуйте маму
папа и братів Ленд. Передаю
вам свої щиролюбивий привіт
и поздравляю вас с праздником
весни. Я жив здоров того
вам пишу. Привіт мамин
братів знає мого. Мама пиши
те саме писмо и керуйте.
Мама прийміть мій шабун.

U

Postkarte *Україна*

Назву області, округи
та і біржі праці писати
латинськими буквами

Абрамов
Аб, Кому: *Абрамови Ілі А.*

Миргород
in: *Миргород*
куди: *Миргород*

Straße: *Х Кісча*
Вулиця: *Х Кісча*

Kreis: *Макипівський*
Округа: *Макипівський*

Dienstpost-
amt oder *Сталинскій*
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt: *Сарвад Кісча*
Біржа праці:

Абрамов Василий

№ 7 а

Великодушный привіт з Німеччини!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Абрамова
Абрамова

"Ostarbeiterlager"

Lagerstempel:
mit genauer
postalischer Angabe

Essen-Alten
- Hildebrandt

Здрастуйте мої родичи,
мама, сестри в перших
передих, вам своїм чистим
сердечним привітом
і побажанням що з покаяння
ваши здорові та щасливі
і щасливі в вашій майбутній
Мамма як ви всі знаєте
що з мене здалося наперед
годно з отримання листа
от вас не получала

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Абрамова Зоя

in:
куда:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улицы:
Kreis:
Повіт:
Район:

Відділ
Відділ
Відділ

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Відділ
Відділ

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

а написала много писем и от
Мама отписує з вами свого пристрастного листу
живу як скажу вам много робити на шкоти
убористістю поможете в нещасті. Де марок робити
од 5 до 5 часов вечера. кармашів двоє рази судити
і ~~жестя~~ жести. і пока нічого. Тільки плоди що і мізю
і не багуще все нічого тільки ідуть дощі з сніжним вз-
дохом і з того граду откиривають і двері. Но хай і
здесь і год по не могу працювати до стоті листів кан-
спелити про родичів і про ~~домашню~~ домашню листи
так просіо самі влізти ~~домашню~~ домашню листи
ла було, що хотіла то і зробила а не скотіла так
так проше. Мама не відповіла ви пока скажі
~~Мама, із мого села~~ Мама, із мого села
одна листе чужимі людьми нікому не роз-
скажі нікому не парадити. Сидіти ~~на~~ ~~за~~ ~~на~~
тільки і думати про домашню.

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Bitte nur auf der Linie! Bitte nicht auf der Linie! Bitte nicht auf der Linie!

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Mascha K.

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Essen-Altenessen

"Ostarbeiterlager"

Essen-Altenessen

Hundebn

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Anna Maria Natascha

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterlager

Essen-Altenessen

Hundeb...

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Anterina Nona

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Ostarbeiterinnenlager

"Rurtal"

Birkesdorf b. Düren

5/VIII - 1943 г.

Знаєте, що ми дуже любимо маму, маму
и родина есесурска Лигорка!

Во-перших строках своєю писемна ми сооб-
щали, що ми дуже любимо маму и здорові, все и
все так добре. Во-вторых ми сме-
нили сообщити, що писемна ми вами нагу-
чили и знали, що ви все любите и здорові,
а главное Лигорка наша живе дома.

Ми дуже любимо нагулими сразу 4 оф-
киски и радости нашей не было
конца. Мама когда мы от вас нагулими

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латынскими буквами

Zurück

An, Кому:

Anterin Panel

in:

куда:

куда:

Straße:

Бульвар:

Улица:

Kreis:

Powit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Stadt Putin

Rigorodnjaja

Slobodoc N 93.

Lumskaja Oblast

фотографии. На той неделе мы посылает всем вам свои фотографии
и вместе с Вами: Ван, Хрескеники и Балаховы. Мы пока живем
хорошо: одеты, обуты, только то плохо, что все шьем своими руками
нет машины. Ездим в гости к Мухе Гумкина и Леви Пасеки.
Здесь очень жарко, ходит купавал на реку после работы в Рур.
но река здесь очень мелкая и плавать очень плохо. Дружба
здесь все поскени, но мы может-быть скоро приедим в отпуск домой
тогда мы отведем. Девушки Сталинские уже ездим в отпуск,
но мы приедим или нет это еще „говорят“ В отпуск папа, когда
нибудь придет съездивать к нам и мы будем съездивать к
вместе съездить за столом и беседовать. Папа много знает новости в
губнии, как живет дядя Ксень, Хрескеники. Тре сейчас находивший
Ван Тервандов, жива ли Мабаяна. Мы ездим в гости к Мони Маре-
вой, кески Гондаревы, они живут пока хорошо. Привет от них
ихним матерям и сестрам. Мы переписываемся и Марусей
Герасимовой и как-то в год мы ей помогаем. Пока доведутся,
защит все все много раз. Ван и Кома. Привет Аверинцы, Булановы,
Гурьевы, Гелановы, Овчинники, Сырцова Гниловы, Тонкеевы, Воронцовы,
Колесниковы, Хрескеники и Димитриевы, Кануевы, Савиловы и другие.

Deutsch u. auf der Linie schreiben | Nicht nur auf die Linie | Nicht nur auf die Linie | Nicht nur auf die Linie
полезно и то, что на линии | Полезно и то, что на линии | Полезно и то, что на линии | Полезно и то, что на линии

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Ankerin Pantel.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Ankerina Wona*

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterinnenlager
"Rurtal"
Birkesdorf b. Düren

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Александр Нада.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer

Frauenlager
Düneberg-Geesbacht

25/VII-43 года.

Лист від вашої дочки
Надії і від усіх
козлянецьких дівчат.
Добрый день всім
рідні. Ми цю открытку
пишемо всі куртани
8 дівчат ми всі
в місяці козлячому.
Александр Нада, Настя.

Тайвизи знали з листів

3960.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду про
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

In:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Писать наряд на Александр
Нада. Надя и Настя.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Чорнобай, Манька Авксєвєн, Бойко Марфа
Сокал Тетяна, Сокал Талка, Миронимичко
Варко, Шкурка Манька, а Габенкову Надю
вставили в лазареті у Німеччині на 4 мі
камисії у сій на позимнай. А ми далеко од
неї. Передавайте всім матерям і бать-
кам привєт і розкажіть усім нашим
рідним, що ми усі в місті 8 дівчат і робим
на одній фабриці 8 часов, у німеччині город
Дюніберг. Тєти дають пока харачо. Їхали
12 сижок з тим, що в роках 3 дні сиділи. Ми
уже трохи привикли до лагерної життя ну
скучно за дідам. У нашій лагері 900 дівчат.
Ми посилами з Польщі откритки усі, пишуть
і паццили. Наї дає 2 откритки на тижд.
ми пока живі здорові того і вам желам. Росії

Absender (unbedingt erforderlich):

Auramenko Anna
Schulern Record
Wesegalen

Feldpostkarte

Virginia

Добро в днх ти верою
мої дорожні роки переживи
всім своїм сердечним прощом
згарялим пошукуючи і впе-
вним рукою катіди проведи
всего і церкві і мамі
а старіх і найкращі
з іх Васи братику Петі і
мамені внаслідок і внаслідок
Віті і Кресниці Васи і вна-
слідок родині і з моїх
ти дорожні роки переживи
з всім своїм пошукуючи і впе-
ва на свої і внаслідок і внаслідок

Abramenko Wasil

Sumski ot Bilopilski Kreis

Улице Разина № 11

Bilopilski Arbeitsamt

Feldpostnummer oder Bestimmungsort

[illegible]

Absender (unbedingt erforderlich):

Auramenko Wasil
Sumdriort Bilopilsrki Kreis
Straße Pasriwka NII
Bilopilsrki Arbeitsamt

Feldpostkarte

Deutschland

Auramenko Anna

Schwelm Record

Westfalen

Feldpostnummer oder Bestimmungsort

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Wessling B-Köln

En. F. A. G.

Hindenburgstrasse Lager 58
Авраменко П.

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Здравствуй дорогой
Григорий, проживающий
в Германии. В первых
строках я тебе сообщу
что я жив и здоров, что
и тебе желаю. В нём
передаю тебе малень-
кий сердечный привет.

Postkarte

mit Antwort

Назву области, пов. уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Hluchowzowa Helena

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine. Miropolie

Pinianka

Miropolie

Sumi

Stadt Sumi Ukrain-

nisch Platz

Arbeitsamt.

Я проживаю в г. Зелли-Весселинг и работаю на
фабрике. Со мной поехали друзья: Левенег Митта
и Доросеев Иван. В вашем селе Ринитренко
Алексей. В других сёл 17 чел. Сумской обл. и 5
девушек Гомельской обл. Противник 8 мес. мы тог-
да узнали своих девушек: Сиротанову Муру та
Доросееву Глажу, и ещё с ними проживает Доросеев
Николай. И сейчас мы к ним ездим за 14 км.
трамваем, почти каждой неделей. Но я, должен
сказать тебе одно, что хотя я здесь работаю не
ограниченное количество дней и месяцев, а всё
таки ты ожидай меня. Как только я приеду и
будешь ты моя. пока досвиданна. Передай привет на-
шим. Иду ответа. Пожимаю твою руку крепко и че-
теба в душе люблю очень.

15/12 43г. Аврелия

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Августинко Игорь*
Deutschland. Wessling
B-Köln En. F. A. G.
Hindenburgstrasse 58

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Азотаменко

Michel

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager Marie

Письмо. über Bitterfeld

Письмо пущеное 28/VI - 43р
от известного вашего сына
Михайла. Здравствуйте
мої родители мамаша і
сестра Настюша. Во первых
строчках своего письма я вам
собираю, что я по которому
так жив здоров тогоі вам
желает. Новостей особых нема.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
латынскими буквами

An, Кому: Азотаменко Marie

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Dorf Ertman

Ertmanski

Сумська

Община М.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Мамаша в первій отхристі я вам писав, що я працюю на заводі, то тепер я уже працюю слесарем. Троху з вас мамаша, щоб ви по мені не журились бо тут нас дуже багато. Живу я добре видали мені 2 одязи, матрац спечовку. Коршяїт нас добре дають хліб, масло, пісок, ковбасу 2 рази в день суп. В неділю вихідний. Працюю з 7 годин ранку до 9. В 9 годин перерив з 9 годин до 12. В 12 годин обід з 12 до 4. Зі шкою в байгачі є товарищі з Яновки першого травня. Разом зі шкою працюють Чайка В і Сметана М. Робота не тяжка. По мені мамаша не журиться убирайте урожай, кошась побачишось. Як тільки попустиє пишіть швидше відповідь. Табаку тут майже нема. Мамаша як тільки можна то пишіть в етикетці 250 грам. За табак можна купити коєтлош. Передаю привіт: Мамашині, Настюшці, Федору, Кузі, Марії, Васі і Вані.

Досвіданіє.

Absender: Авращенко Марія
Надавець: с. Есмань
Отправитель: с. Есмань

р-н. Есманський • Д. Сушанка
Україна.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germany

An, Кому: Авращенко

Michele.

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lager Marie
über Bitterfeld

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Deutschland.

Absender:

Надавець:

Отримуваль:

Панча Буряменко

Lager Turnerheim

Friedrichstr. 67.

Westport (Rhld).

Lager Turnerheim

Friedrichstr. 67

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і району
писати латинськими буквами
Район, область, бюро труда
писати латинськими буквами

An, Рому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Buriamenka Sava

Сумська область

Леbedinskiy rayon

Nichailovskaya ul.

Dorf Beigak

Украина

те, що її посилає все вата
панима, замного не без
окоптеся у мене одента для
роботи цілі люди їздять до
своїх братів і до сестрів, а з од
своїх доньок. Наймиціто маю
де ви живите і там де і
наши бо і за вашими дуже
безпокоюся маманца моє у
вас є фото то вишліть мені
з привітом Пама.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Будь ласка лист в/їх-кзгода листи від вашої дочки
Біли. Доброго дня ілі вечора дорогі мої родні передаю
з вам всем своєю родною привіт і маю всього
найкращого вашої найзлі дорогі мої пані
пані сестра Маруся, Коль Микола і Микола
Семен і Трину і всі мої. і всім родним
братом і сестрами і знаками. Дорогі мої родні
з отримання отримати за які з вам дуже дякую
жизнь моя, живу і помагаю. дорогі мої родні
напишіть мені свою адресу якщо ви знаєте.
дорогі мої родні з Варено з переписуюсь писемно
посилку і її послала ну тільки вона далеко від
мене якби ближче до неї Улюга
їде до Били і до неї якби ближче ну і

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Paula Zwargemann
Lager Turnerheim
Friedrichstr. 67.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Welfert (Ahlh.)
Lager Turnerheim
Friedrichstr. 67

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист з великої ярманки
від Ібраїмко Феді от
до своїх родичів.
Родичів я хочу вас
оповісти що вас радий
додати кс-вай показ
Інригато я вам свої
привіт дарю Дмитрові
ваші Каті лоні і всім
остатнім рідним і знайомим
Я вам пишу листи
но отже не можу
завсе вписати отже
попиши Андрію нікого.

Postkarte
mit Antwortkarte

Eingeliefert
Lager Schönholz
Duisburg-Wanhelm
Lagerleiter;

Україна Увіль

Зимний Кізі
Зінешка Док
Коларіне

Антоненко Іван Ів.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

чи вас може там не має, чи може
не хочите писати мені чи може не
доходять не знаю. Я дуже добре знаю
що в мене такі радні що родно одному.
Не муха драбна, нічого не зробив
що май така річ. Но мені за вами скучно
вас не багато ввремя. Крайню ЯК. Не
бажати втворой раз но не подумате
що не прийде багати каде но бачу
прошу Я вас опитати мені всі новості Я
з вас все і опитати ме про мою маму
сестру маму. Де вони се Я скільки
і писав писом, но отому не получав.
Я пока живий і здоровий. Пока живу хорошо
придаю Я свою і правого ругу беду.
ради здоров'я вийте ва радні змих довідані.
мама мама даря Дмитрава, воя Катя
та в вас радні дід. Абраменко. Без с. ст

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Fedor Antamenko
Lager-Schakter
Luzburg.
Weinheim

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Агеєвнн Гасча

Gemeinschaftsleiter

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Kienbaum ü./Strausberg

28 августа 1943 года. Отвашей
дочни Старани Григоревни Агеєвнн
до своей матери Евверевни Гри-
горевни Агеєвнн, и братинам Стеши
Андрюши, сестрицам Маргевуши
Лтанюши, деду, баду, тарини, Тати,
Миши, шурн, дранку Мардари Кати
и девнат тардари и Тати рашах.
овой и веши остальним привеш.
Здраствуй мать, прити письмо

Postkarte
mit Antwort

Наву области, пошту і Уряд праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому: Агеєвнн Гасија.

in: ukraina

куди:
куда:

Straße:
Булаця:
Улица:

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Dorf Tschernozkaja

Seredinobudski Bezirk

Gebiet Sumskaja.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но i тiльки на лiнiях! Пиши ясно и только на линиях!

От дочки, пишу доч вам издалека, в пeшбо и здорова кожа,
мама в ваши открытки получаю только мам, мамачка эн в за
вами снушларь я гeоту вас увидитъ всею своею сeтню паря и
мату и драгиков и сестричу и всех остальных, я пока пeшбу глaвуде
гeарчай гeвaтaя одeтaси тoтeе дoтaшнa вaз чeлa. тoлькo снучкo
и пeалкo чтo нeтy пeлннiкн и дeдoрa дoтa. мaмa пишн эн вaтa
пeшвeтe ктo тeдe вoзнт дpoвa и ктo тeдe пoмoгae рoдитъ, ктo кoсн вu
вoзвe в зoгoтoвкy, тu eстo кoрoвa и хaтa. тu eстo хapчн oдeтaси чeлa.
чн чeлa вee вaшeтu пeшвe сeстричu и eтeшa и внeдpушa влyжaйтe тaтu
и рoдитe вee эн eкoрo, пpичeмy нu пoшyритeсь пpавeзy пoдapкoв вeшт вee.
Мaмaчкa тoж рoднaя снучилaсь здрoвo, я пpидy тu вu дyдитe пeшвe
э вee дyтaю кyдu тuнa тoжa идит пeшвe, тeтo тuнa дyдe сyстpикa
сyдa пaпa пpoбoтa в a oтeлoдa ктo дyдe сyстpикaтъ тoчeтy пaпк.
дeдoрa нeтy нaпишитe. вaсeн^{чo} дeвкaт пoтaтaнaтe рoдитъ, рaдoгa пoткoднa
пoсвeдaннa я вuшнo вaм дpoтoгpaфичe э вpocлa бoлoшa.
пишитe eкoрeш тuнe oтвeт бoрoтaз рoднaя мaмaчкa.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Агеієва Пазча.

Україна

девієз Румска. Редічк

Серединавазрі. 20 ч. Трешорназрі.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Агеієва Пазча.

Gemeinschaftslager

Kienbaum ü./Strausberg II

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Agrija Pascha.

Kienbaum u/887 am 28. Aug.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

8/11 Gemeindefach 22.10.14.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытие сделано 20 августа 45 года.

от вашей внуки Лары Бра-
горерни Ларовой. Любвей бабу-

гине Лазутиной Варвары
Игнатовны и дедушки Т. И.

и менди Маруца, Дана, Мушу

мущ, и родной татаки

Г. Л. и братинат Стеши

Андрјуши, и сестрицаи голубицаи

мартуци, літання родит.

Postkarte

A12 3456.

Luzzing

Warwarden

Ukraine, Sum'ska gub'ia.

Речка Серединовская.

доц. Тетеринавскаја,

Zurück

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте все дорогие родные и пока пишу и здорова
и пишу здорово, сегодня я вашу историю открытку получил,
за которую очень благодарю. Бабушка полтиник и теурица, и
здравствуйте часто приходил день к моей мамачки и папачки
ей теурица полтиник, я буду писать и скоро приеду домой.
Я мне скучно по своей родной мамачки и папачки
которого нету дома и Федора моего, я сильно плакала
по мамачки мне нежно что оставил ее три года мамачки
и 2 братики сиротами на века. Здр мамачка моя пчелачка,
мамачка моя голубочка вчера был праздник елка, я так
здр мама и мамочка моя. Я сильно люблю родных вам свою.
попытайте мамки родить все и вы бабушка. Удачи вам.

Absender:

Jasuzina Warwara.

ukraina. Sumyska gubern. Bezirk

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Seredinobudskij. 2004. Izerchowskij.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

A12 Frau.

Agelowa

Pascha.

Kienbaum über

Strauberg 6/II

Gemeinschaftslager.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Aheewa Ulejana
Baran 9/10

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ostarbeiterlager
Sleyerberg
über Stolzenau / Weser

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Bilous Horyna
Iwot

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Schootka
Lumy

VI

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

24/VIII-43 р. Добрий день мої дорогі розителі мама
Батько и невестка и дити. По пише твоя
Іляна я пока жива и здорова и вам пишу
щоб ви були здорові и щоб я з вами ще
побудувала. Дорогі розителі пишіть мені
як ви живете и що любите и як тата
Катя и з маминими дитими бо мені все
интересует дуже дуже и скучно за
вами мої дорогі розителі. Як будемо
писати то напишіть де знаходиться Катя и прошу
вас щоб ви забрали її до себе а то де єе
будь безної сиротка. За Костика я нічого
не знаю. Я вже писала окрему до Каті то
пишіть ви пошлите. На том конгаю передно всем
привет. Добридень Аннева Іля.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: *Alexwa Ulejano*
Bazar 9/10

Ort: ~~Steyerberg~~
Lager- oder
Firmen-
Stempel
über Stolzenau / Weser

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Lagerempel

mit genauer

postalischer Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці

писати до місцевих органів

Район, повіт і бюро труда

писати латинськими буквами

An, Komu:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

23
Lagerempel
mit genauer
postalischer Angabe
Königsberg
Kreis Minder
Westfalen

List obia 3 wrzeń 1943
Do mamy pismo dowiad mam
list w pierwszej sprawie mojej siostry
mama nie mama nie jestem
zadowolona z tego List mnie
jako teraz nie ile do rodziny
nie powracam zająć ich
mama nie jest tak jak
ostatnio. Trudno nie my
I dojdzie mnie adres do domu

29
Honorata
Chłaskińska
Poznań
Kremien
Gminy
Chłaski
Honoratka
Honoratka

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraźно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Tjessie pisze wam me bratyr zgmunt i Boonok jo
blisko mny co niedzieli widzioms tesz robjo i kawa
mny tak jak ja. Pise dowas mamu juze to posciwec
a tyzko dostatam jedno od zwagra rezhortu a ad
was mamu nie oze mu wy nie pisei domale wy wy omnie
juze zapomniaeli bo ja was nie zapomniaam I pise
jessie wam oze my tu jechali 2 dni jestermy nie
kawa doleka i prosze was mamu i siostry wiecy si
stunali tam takz jednego zwracili i isi do dochtora to
on was wchad i wieni mentryki i weny jesterce same i
kawa do napisacie tu to jednego zwraca i zangtymy
ektoru idnas dowas mamu i do siostry marynu i zwagra
sawafjona i do puetia juze petya za pomni za nianu
i do tachia i milka i dwuzystki radziung i Dowidzie
i prosze was mama jak najkredze odpisoi

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Birhne, Lohfeld N. 5.

post Bisbergen.

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Kreis Minden.

Westfalen.

Absender: *Akimenko Nikolai.*
Надавець: *Fabrik Rohrbach*
Отправитель: *Бреслау Чан*

Lagerstempel
mit genauer
postanscher Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Листом пишем 3/1 1914.

Листом от вашего сына
Николай. Здравствуйте мои
родные отец и брат. Павел
Степан Павел тетя Ван
Дядя баба и другие родствен-
ники я вам сообщаю что
я жив и здоров и все вам
желаю вашей жизни
я вам сообщаю что я

An, Кому:

Akimenko Anton.

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Жауно

д. с. Шарпока

Tetivul

Sumny.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

работают на другом месте а укор фабрики в
месте Григорьев. С. пока здесь работа легкая
работаем пока разная работа пока нет бурака
как настане бурак то мы будем накручивать буряк
на бутылки. Здесь нас работает 30 человек
кушаем хорошо лучше чем в длиннущи работаем
д. часот от 8 часов. и до 5 часов. нинер я вам пишу
Стую открытую а от вас не получаю ни одного письма.
от Григорьевых родных я открыт. но я пишу вам хорошую
новость что вы отец отписались и перевосодите у
свою жатку и все вы отец отписались взяли
марию Федю. то я желаю в село хорошего вам
вашей тещи. вы обижайте моих же братиков особ
ико Павшия - напишите добрые на него. стели газетки
остаются эти и дарю пишите привет всем братьям
дяде бабе тещи вам и др. Конечу ваш сын Яков

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

32
Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Akimenko Nikolaj*
Fabrik Rohrkessel
Kr. Breslau i Land.

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Azimow Wasilij 157

Kaltwasser Gasse 157

Bromberg

Lagerstempel

mit genaue

postalischer Angabe

ger Waldfröden

Lager 3 Baracke 10 Stube 8

Здрастуйте все дорож
мої: зникли і дяди
Никит Федосові.
Сенас я не можу у
2. Бромберге. Мама я
небу нечево так и годі
небачу. Мама нека
досвідання. Коди і дон
привет от меня.

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Azimow Nikolaj

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Gebiet Sumi

rajon Schostkow

str. Wladimirskaja

Nº 68

Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Здрастуй дорогая мать и брат Коля. 12/III
В первых моих строчках я передаю всем
привет. Я нахожусь в лагере как и вы
знаете. Коримат печале как и вы должны
знать. Мам я сейчас не имею переписку
из Анны Петеричной. Мы находимся из
Павлой Вургенком у места он у ч ая в 3
то момента осодит. Коримат при за в день.
Мам у меня зубу болели то я из Вурла
своей себе печале пока так жист можна
Мам передай Казаковой что Мими не
в лагере но был из семьи

Така печале насі еще пришло болше. Вряд

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Акимов Борис

Kalewasser Weinbergstr.

Bromberg

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager Waldfrieden

Lager 3 Baracke 10 Stube 2

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Проинимайте что
всегда ии иет
гесетт человек
выписали что
выпробовали
а как их и не могу
знать ии года
хотел иет кака
будет стала прии
мне а то ии
остенну то ии

Nach Fliegerangriffen

keine Privatgespräche
am Fernsprecher, damit
luftschutzwichtige Gespräche
durchkommen!

Postkarte

Сумма
Б. Гитлеровский район

Б. Гитлеровский район

Д. Беретовка

Алексей Марин

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытия пущена в августе 43 года
от известного вашего сына Алексея Тригорина
Здравствуйте дорогие родители наша
Шура была в первых строках своего
письма к вам сообщая что мы здоровы
то и вам пишу нашу мама к вам
сообщая что к вам письмо получило и
исправкой за которое к вам очень
спасибо наша справка тебе не нужна
наша мы тут уже скотины вперёд
сидим прописывая что вы там работаете
как там на погородушки урочной
наша к вам пишу что вы слава на
горе отцов или товарищам на во
всё наша ну под низом тут так
есть хвастает сразу вперёд нормативом
у нас карьерный лист по работе
наша была с картонщиками с мамой
переводом хвастать или канцеля
работы с подмигиванием утра до вечера
вечера погулять не могу же не
стеснясь сказать, перебивать нас
от Тригорина от вас и от всех
покажи от вас и от всех

~~Отправитель:~~

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

и то Адрет

mit Antwort

Назву ободати, повіту, гуряду проав
писати латинськими буквами
Район, область и бюро, труд
писати латинськими буквами

An, Romy:

in:

КУДИ:

куда:

Straße:

Вулаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpост-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Аксенов Александр
Gmunden O. D.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Моксемам Гавенним и Андреасу
Хрестанним. Прошу тебе со-
общить адрес Ивана, если знаешь и
Фредера с Бирков. Еще возьми
удячки всего, если он дома
250 гр. табаку и вышлй мне.
Еще прошу обомане не пиши
до моих родителей, до моего
возвращения с самого. За тем
до свидания ждм у Ваши руку
жду быстрого ответа
опиши как не вешю 22/IV-43

2595.

Der Bürgermeister
der Kreisstadt Gmunden
Städt. Bauhof
Ostarrösterreichische Lage

Ap, Кому: Solowei Kulina

in: Katerinowka - Chlodny
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis: Shterowna
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumi
Область:
Arbeitsamt: Unkaina
Уряд праці:
Бюро труда:

Д ...
to schreiben! Тыша ...

22/III - 1943 год.

Пиши ясно и только на линиях!

Открытка от известного Вамшего квартиранта Алексе-
нова Самуила! Здравствуй многоуважаемая хозяйка
Кулина Средовна! Во-первых строках своего листа
специу передать тебе свой горячий чистосердечный
привет и еще привет. Вери и среди, но Иванна я знаю
это ней, и пожелаю Вам всего наилучшего в Вашей жи-
зни и здоровье. Во-вторых строках своего листа
опишется тебе, что я жив и здоров и живу хорошо
работами 8 часов с 7 утра до 5 вечера. Остатное время гуляю
по городу или где хочу. Кормлю хорошо, одею и обуваю.
Нахожусь вместе с клоунами с которыми я ездю
из каюток с девушками повзрос, с Настей и Манкой
Киндяховкой не далеко за 25 км. Но адрес ихого я
не знаю, поэтому что, когда разбегали, то не знали
адресов. Еще сообщают что я писемати свернутое с

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Aksenow Aleksandr

Gmunden Ober-Donau

Starbeiter Lager

Ort: Wunderburg 6

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Aladina Katerina

2931

39

Lager O

Steingutfabrik Colditz
Aktiengesellschaft
Colditz / Sa.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6

Писано 4 8 місяця 1943 года
літні види воєнної дочки
коті я вам єдиного
поки живи і здорова
того і воєни усім жив
я за 8 місяців погину
1 15 місяців дочки я не
знаю що і радити я як
прочитати дочки у мене
серце забило. що було
болна я да я каже
деки хаті і плоти

А, Кому: Aladina Katerina

Ukraine

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:

Selo Ditsen.

M-n Buring-kii

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Obe. ~~by~~ Vintzka

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і тільки на лініях!

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

изво знае вошто и нешто е пронајдено
 барои подготвување на нешто што е
 каде и знаеа и оние од коишто се
 мене нешто не заборајте уште повеќе
 то е дека сè постои тука сè не
 сè гледаше па и дајте гледајте
 харосе ми и доколку уште до кој
 талу и воше подато и откријте и не
 то не погледате водење а од воше
 сè напишано и дајте да се
 не заборајте и воше проше
 поклоа од каде и жетите
 воше кои поше воше
 секој е близок и далеку и
 да по гледајте нешто
 да савоше нешто

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Aladina Katerina*
Steingutfabrik A.Y.

Ort: _____

Lager oder
Firmen-
Stempel

Colditz L. Sa.
Lager Ost
Steingutfabrik Colditz
Aktiengesellschaft
Colditz / Sa.

Absender:

Надавець:

Отправив: *А. А. - Гемс-шафлагер*

Christiansdorf (Bobee)

Lager 10

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

*Дорогий родитель вы
пишете в свой открит
что писали мне
письму и Тали то
я своего письму получила
и сестры Тали, но
незнаю получила она
или. Досвидание
дорогой родитель. Мамка
и Клавд может написать
мне письмо. Досвидание
30/III-43 г.*

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, області и бюро труда
писати латынскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Alexa Micholaj

Schozeka

Senngaj 18/6

Schoztkinskij

Гумској

Ukraine.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Открытка получена 30 августа. Открытка
от вашего сына Анатоля. Здраствуйте
дорогие родители. В первых строках моего
письма пишу вам обоим так что я жив
здоров тако и вам желаю. Сообщаю вам
что я вашу открытку получил, и посылку
открытка написана 30 июня. а я получил
19 августа За которую очень благодарю. Дорогие
родители спасибо вам спасибо что
подбеспокоились. выслали посылку. Но вам
нечего этих продуктов было не высылать
а только по больше, потому что масло
здесь очень дорогое. Если был бы только
масло было все. По свиданию. 30/VIII - 43.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому:

Alexa Anatolij
Berake 4 Stube 34.

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

**U. A. S. - Gemeinschaftslager
Christianstadt (Bobetz)
Cant 10**

Александров Александр

Abfender:

DAF-Gemeinschaftslager

Wohnort, auch Teil- oder Leitort

Ratibor O.-S.

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

1943 год, 20-е. Вспомогательный

до. Вспомогательный

и в. Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Вспомогательный

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine

Alexandrovna Maria

Zuckerfabrik Ugruvise

Kreis Ligny

Post Krasnopolje

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

[illegible]

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Alexandrow Wladimir

DAF-Gemeinschaftslager

Ratibor O.-S.

an der Bahn 7 — Telefon Nr.

Lager Koserstrasse 64.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

тут тихо хвужу так
спики хоч на дана амбачи
спики черини топкибестие
і всякого великого хвужу
багато на горі стоїть балки
над горою свідання ої що
знала написала пака довіда
нія довіда довіда
ми забуду мою сродана
привет усім товаришам
жду ответа ах соловей
ета

Wer nach Alarm

die Fernspreitleitungen mit
privaten Gesprächen verstopft,
gefährdet die Betreuung der
durch Luftangriff Geschädigten!

Postkarte

Kewochai

Dorf: Welini Budni

Kreis: Rowry

Gebiet: Sumy.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ukraine.

лист пуилен 24-го 8-го 1943 року Добрий день дорога моя подружка Галино
пишу тобі листа в своїй кайкати сиджу нінаже мов сирітка
ну Галино пригадаю тобі низенький поклон і марусі низенькі
і наді низенький і всім астам і твоєму поці і мамі і марусі
ні ві віні і маленькому Вані і наді всі сіні ну ми хоч і часто
сердимис по встакі напишу як ми стою з дружиною Галино а
було якнидія тая вже в тебе а тепер дая як тік підійде то
зразу надаю вас Галино стою думки такжко ну нічого треба прироти
вотим листи Галино даю вже про платів і тухлі тухлі з сорочки
платок мов ~~Галино~~ усе можило і вбудить вдені у їхньому ходжу
ну ту Галино клімат дуже похлий а так тут тепло ні так як у нас
ну а бачи кліматна ходить безразу простудис тут зимою як утр
сів морозу так це дуже і дуже великий. тут ми вже нежива
комчим пиши Галино тіби вже живиш а я у вас у силі
чівсе намісті пиши як там мої родички дома прожива
ють і пиши Галино як ви тепер гуляти як здуваю
так у мене аж серці забиває ну нічого тут Галино
у мене теж є товаришки і товариши 5м дват і 5м моциві
ну ніз ними тіко одна укріпка ато із росії усі
ну хоч вони із росії ну ми дружиною а я росія

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.

WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Postkarte

Deutschland

Alexenko N

bei Christian Müller

Diedenborzen

Hintergasse 30

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Kreis: Main-Taunus

письмо писано 12 июля.

Dortmund

Huckarder Straße 137

Postkarte

*mit Antwortkarte

Ukraine

Привет с Термским
на Україну дорогим
родителям Мамогки
Папюки и всем остальным.

Здравуйте мои дорогие
родители Мамогка, Папюка
я в настоящее время живу
здорово иго и вам желаю
мои дорогие родители Мамогка
писом и от вас не получаю
и вам пишу кратко и богу от вас

успешать пару слов ты вы живи ты все уже и живи не мешаю.

Алексеева Мария
stadt Summu
1. Сумы

догз Лука

А

Алексеева
tscheshowa 155

Лука Техова 58

Дорогие мои родители когда получите мое
письмо прошу вас также дать ответ и ви
дого там после такого огня жизни здорові мені
уже хочется от вас получить пару слов Мамочка
последні письма я от вас получила 12 апреля і письми
те що Маруся писала Глизи я получила 28 июня отето
и еще письма. и я вам пишу часто еликогда пишу 2 письма
но не знаю получите вы их или нет. Дорогие мамочка
папочка пишу вам жизнь и все наши родни
живи и шлите это внае приобщився еликогда это
одбавився пишу еще я узнала и про все где живете
а про Маришу некого не узнала также пишу
про все. Дорогие мои мамочка моя жизнь такая как
и ваша. вы уже шлите знаете. Ну дорогие мои
родители и етои я кончаю писать і епещу ити
на работу и 2 часа и еликогда поа первого привети Мамочке
папочке, Марусе, Федю, Тати і всем кибіепогнали і всем привітатас
остаюся ваша бабця дог Наташа. №1-430.

Absender

50
Postkarte

(Antwortkarte)

Hlexseewa Nataseha

Dortmund

Huckarder Straße 137

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Wickede-Ruh

17/IX-432

Добрий день дорогий
моя Вестра Трүнх
всім кобачню тебе то
я твоя и здорова твоя
и тебе твоя дорогий
моя сестра я очень
благодарю тебе твоя
ты мне пишу твоя
сына я Канди пацки
ма от тебе твоя

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Улицы:

Улицы:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Rachubenko
St. Petersburg
Kozlunskiy kreis
Kiewgebiet

я узнала что вы сильны и здоровы
но боль так что а все слышу
Грусть твою мы все, кенищем шеве
об сыну моем жыв ли он или нет
Грусть как у все порога как проу
ла уборка у все порога и битья
дождя дождя. Холодно мало мы все
солнца больше дождя и холод Грозы
жидка в все таяла вств дождя
вера уже с 8ой месяц Грозы
жидка Сама знала он ку а повет
досвидания привей от шить ой
шурь и дохери веры проу
и и пины досвидания Ксения.

Отправитель:

Ответ в Германию

Alexsewa Ann

Wicked-Ruhr

Stempel

Absender:

Aleksina Natalj
Dorf Asch, Post Uriezk
über Tirschenreuth

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

уважаем. Олимпиада
в 2000 г. и участие
в нем я желаю
моим детям Хвату
и Миколу быть.
Добавим
мысли вам
своей правды
руку.

Alexcella Hauaueb
Postkarte
mit Antwortkarte

Alexsin Timochk
Dorf Katanzkov
с. Камасное
Сумской Район
Ахмурского о.о.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

VII

Добрый день дорогой Милош! V
Я выслала для тебе, густую картку
и чтоб ты лишь отнесла про
своей семье и всех поздравлю
твою семью, твои дети. Я родню
теперь с много работы, в казино
Но я не знаю когда я вернусь
на рад, Напишите мне где
моя мама, мама, сестры.
Напишите правду вас мне
можно где кто находится.
Досвидания мои родные С. ам.
Я жива и здорова сего и Вам

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Altinzer Ivan

Ivanowitsch

Gemeinschaftslager

Eberswalde Mittel

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Wilhelmstr. 13-20

Tel. 2751/335

10/VIII-1943 г.

Добрый день дорогие ро-
дители! Впервые стро-
ка своего письма раз-
решите передать пла-
менный глубокосердечный
привет и поздравить все
наилучшего у Вашей
олимпиа. Я. Яков. здоров
еще конечно и вам желаю

Postkarte

mit Antwort

Назвуйте область, город, урду и
писать старинными буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Karpilowka

Zurück

Burynskiy

Сумська

Нахожусь на старом месте. Ваше письмо
я получил 6/10 за которое очень и очень бла-
годарю. так как я как в зеркале увидел свою
родину, узнал как здоровье родных и их жизнь.
С каким нетерпением я ждал ответа и на-
конец дождался. Благодарю за адреса. но
прошу Петя написать еще адрес Тинии Саша.
Так как я от мамы очень скучаю. Тинии Петя,
по больше, доставай открытки в немец. Нам
писать разрешается всего 2 раза. Я очень со-
жалел за удивлением Н. что он оставил такую
развитую семью. Тинии кратко, чтобы по больше по-
ти дома, по больше гуляй не так как я.
Мне часто снится родные. Пока все. Передавай
те привет всем товарищам. Желание крепко
жать руки и целую сильно сестрицу. Алтимцев.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Altinzer Iwan
Ananiewitsch

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Altinzer Iwan*
Iwanowitsch

Gemeinschaftslager

Lager- oder
Stempel
Eberswalde-Mittel

Eberswalde

Wilhelmstr. 13-20

Tel. 2751/335

Barak
N 7

Absender:
Надавець:
Отправитель:

7861
Jakob Aljzane
B. Otto Fleischner
Schierzig - Hauland
P. Titschtiessel

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Mark Brandenburg
4 числа 8 числа

Писмо от известного
твоего мужа Якова
Герасимовича добри
ден и м. вечер. Наетася
Григоровна Якова нил
издоров и того тебе
желая Якова Нает
ном месте уезжени
мне пока хорошо

Postkarte
mit Antwort

Назву области, уривку, уряду праці
писати латинським буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Наетася Григоровна

in:

куди:

куда:

Straße:

Buлаца:

Улица:

Kreis:

Pовіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ализова
Украина

Ваши Стара

Молодечанская

Гуринского

района

Вулкская область

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лінійах! Пиши ясно и только на линиях!

Браз Куцає и заодкии Сталом Хозаєни
Настасия Григоровна Ямацѣва Намардсу
Григоровну що вона тобі дотомасателє
Авоно пишеє що Стригасѣ Марусѣ
Настасѣ в. сюжет Марусѣ привела писмо
На пиши мими Адрев ле Настасѣ прошеуд
проево жезиєтво прошеуд Новостѣ
Настасѣ товиреєне аз тами измѣни
Кейтѣкого толѣи 2 мѣолоєєски Насѣни
шалазовѣ Братѣ Васи м. Терядни Кѣро и
иєтєи Завиданє Остаєиєтє Мѣи и Зѣрєи
перєдѣю попѣлѣнѣ Настасѣ в. Зѣли Я. мѣи
иєи Я. Братѣи Кѣиєтє и мѣи Я. Зѣрєи
Олзи Н. Нѣтѣи иєи иєлѣди Кули Олєи
Алѣиєи Яиєи Зѣрєиєи

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Jacob Aljron*
bei Otto Flechner

Ort: *in Scherzig - Hausland*
Lager- oder
Firmen-
Stempel *P. Tinschütz*
Mark Brandenburg

Absender: Alexander Auelin

Bіdсилач: Quelle 8
Post Brackwede

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лініях!

Здоровіє всієї сім'ї Шмід
Вам крикеть і живи здорові
Вам вибрав Роткокартотелу
Вам Кеті ответу
Меді Мду Кеті
Крикнує Кох Хотел Кох
Хотел А В Личко Мило 129
Жива М Кило тобою
Милу Руду всім вам
2/18 1943

Postkarte

Назва області, округи
та і біржі праці писати
латинськими буквами

An, Кому: Auelin

in: Kraus

куди:

Straße: Kajoka

Вулиця:

Kreis: Schallhino

Округа:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

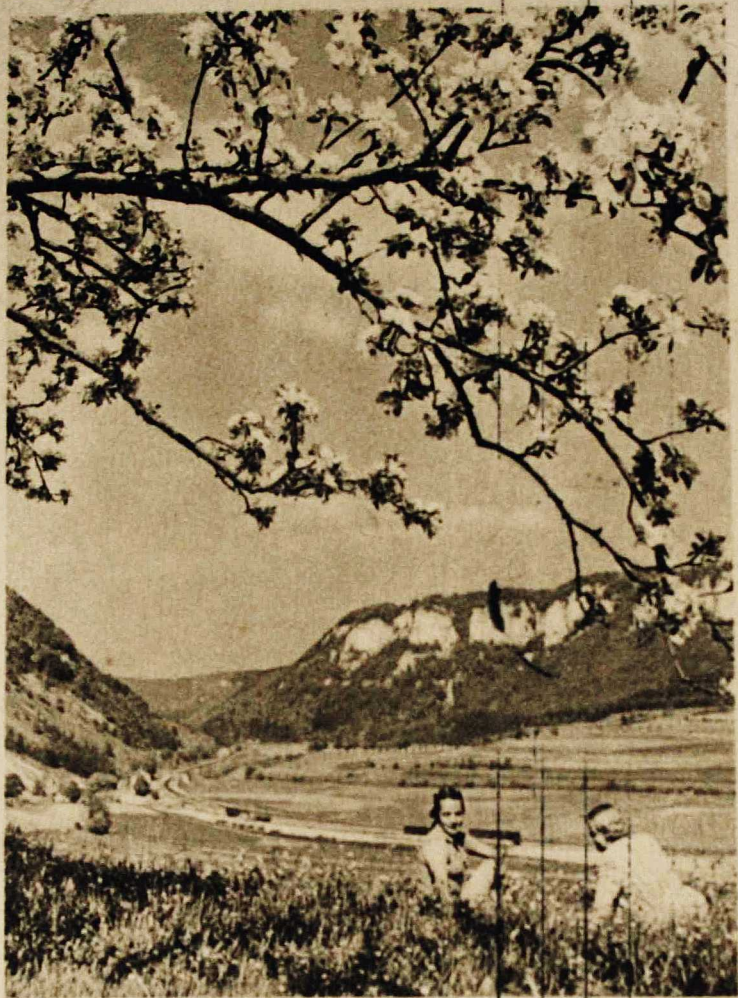
Область:

Arbeitsamt:

Біржа праці:

56

Великодний привіт
з Києвом!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Marija Amelina Durch Deutsche Dienstpost Ukraine

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager „Casige“
Gevelsberg i. W.

Postfach 166

Отримана листівка 15/8-43р

до рідних та діді Нисану і
дядьки Тарі і братикам
Коті і Феді і сестрички Олі
і бабусі рідненької від вашої
памітки, і сестричонки
Дядьки Андр. Пешнік
В добрий день всі дорогі
рідненькі ми починаємо
писати вам листа я

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Тарі і Феді

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Prischi

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Sumskii Kreis

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Sumskii Gebiet

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Сповідую вам що я уже двічі місяців нічого
фактично не у Германії, робив я на фабриці
в місті місяць а це третій місяць роблю я
на кузні то мені ще гарно от роблю у
кузні у підмості із плавильного Талкоз фидомов
Наталія Петро Талко. Мамко Васильово Марія
Лисонюкни описати і я пішла то ті дівчата
роблять на фабриці. Мої дорогі рідненькі дідусь мої
братіки і сестрички напишіть мені як ви живите
чи всі ви разом чи немає кого все все пишете
чи разом дідусь чи немає чи братіки разом чи сестрички
разом і бабуся як живе чи не фариште пишете мені
отримати на що дозволу адресуйте бо мам у місті дві адреси
можна вказати а то білий неможливо а вайі дівчата немає разом
і я її отримати пишу. Ну довідавши мої дорогі рідненькі
всі ви і передавайте привіт мої сестрички мої братіки дідусь

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Ameling
Maria Ameling

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager „Casige“
Gevelsberg i. W.

Postfach 166

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Amosowa
Anastasija
Jettin-Pölit
Pommernbager
13/5

Дорогая мама передай
всем всем привет
всем молодёжи
Дорогая мама еще не
родилась привет твоим
и твоим детям и бабуш
ки которую я люблю
Твоего доброго нечего
Затем до свидания
идеально я тебя дорожю
мама до свидания
твоя дочь Анастасия

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, -Кому:

Amosowa
Irina

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

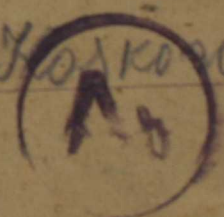
Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Nach Pustozhka
Ofskommandatur
Feldposten 369
Jainskoi Bezirk
dorf Kolkobu

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

7го сентября 43г. Доброй дню. Здравствуй
дорогая мама с приветом от твоей дочки Настя-
ся. Дорогая мама во первых стирала моего
письма я пишу о своей жизни. Дорогая
мама живу хорошо дама комната на
шестнадцать человек, все уютно и тепло
с душой и с конками одна Настя не знает где
дорогая мама я живу и здорова и того
вам желаю всего хорошего. Дорогая мама
мы находимся в городе. Мы ждем приезда
43г. на работу пошли в сентябре рабо-
таем на электрической станции ударницей
работа хорошая легкая. Дорогая мама я
тебе пишу напишите мне писем ~~мне~~

Отправитель:

(Antwort)

Ответ в Германию

Ан, Кому:

Pommernlager
Stettin - Pölin i. Pom.

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leihortamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ну прощая те восты,
изнавали счастъ тини
тисла и мнѣ, незабываю
ли о: вѣстою еина нини
тебѣмо по чини

вместе с вами
всегда и везде
Антон Ваз

Postkarte

Сумская
Область ст. Путивль
Путивль
Путивльского
району почта Путивль
сего сменного
~~получить~~
Петру Робтукин

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließnummer

[illegible]

Absender: Франченко. Вера
Вера Анатольевна / Friedrich

Раша Кентке Kreis Falkenberg o. S. Land.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Post 1209 уфа

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

оуспішнорку, она пидану. Здегге
і наоуе гоуаніе нору. Раде
і брау гуріево, і і сама зноу
уіо нага нисані на двоуіо.
Можені буніе рго нідуріе гоуаніе
а пока можені буніе рго нідуріе
гоуаніе, нідіе нідуріе оуеі буніе.
Мамочка ірону бос буніеіе моу
нідуріеіе. А нідуріеіе нідуріеіе і
оуідаііеіе какоу нідуріеіе нідуріеіе
самі оуіоуіеіе. Пока мамочка і бр
Ніколай гоуідаіеіе. Нідуріеіе Вауіе
рукі і нідуріеіе крентіе, крентіе.
Возгоуідаіеіеіе нідуріеіеіеіе.
Ваца гоуіа Вера, нідуріеіеіе.

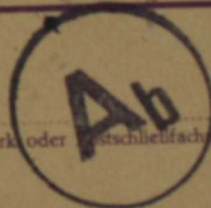
Postkarte

Ukraine.

Am Frau
Норіеіе Анатольевна і
с. Моуіа №1
Горіа №1. über
Сумская обл.
Групу. Барановская з/и.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

5/II - 432.

Здравствуйте дорогая моя мамочка и брат Николай! Во-первых спешу к своему письму и пишу вам, что я пока жива и здорова и вы живете всего наилучшего. Дорогая мамочка! Я узнала от мамы, что вы тяжело ранено, и как будто-бы Николай убит, это мне так писали сегодня от Москвы получила эту открытку, которую вы писали, и что Николай дома это очень хорошо, а что вы еще очень слабо чувствуете то это меня очень волнует. У меня никогда не высухают слезы, я каждый день не забываю из головы вас, а теперь мне немножко полегшало, как узнала что вы еще живы и Николай тоже. Жалко, мама, вы как побыстрее выздоровейте, а про вас никогда не забуду. Я очень много писала вам письма, а сейчас не разрешают писать, и мне недавно возвратилось письмо, писано много в августе и-де прошлого года. Возвратилось мне их очень много, я на фабрику к маме писала чтобы она мне выслала хотя бы одну двадцать

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

6 6

Ab

DEUTSCH OREIN

BAHN

Sorina Olga Dr.
Ukraina. Sumskoi

Geb. Post Schali-
gino Grasse Koverni

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

открытка пушима 2.9.1943.
от известного вам моего родного
брата Владимира Ив. Андреева.
Здравствуй дорогой сестричка
Света Ивановна. Я пока
здоров и здоров, ровн и себе
привычно, прошу в благопо-
лучии и дождаетесь меня.
Сестричка Света до сегодняш-
него дня на протяжении
5 месяцев в тюрьме
получила одну извещенку от вас
много писем в адрес
вашей открытки. Много воз-
вращалось обратно с шу-
точкой. Когда сестричка вы-
шла из тюрьмы за 15 км. отпра-
вилась в тюрьму, а потом уже
уже впервые раз за 5 ме-
сяцев, что как в тюрьме
работала в тюрьме и там
работала много, но и измуча-
ла много. Вот и все что
можно написать

Absender: Fräulein Marie Andra
"Berghotel" Petzer.
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Riesengebirge Zuteckengau.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ваша и Папа писана получили
удовольствие по моему письму
Гоним и Мама вдобавили
обо мне небунокой тесе
моя жизнь проходит хорошо
ну пока все на этом
я покаю до свидания
целую всех. Передаю
всем родным привет
и передавай те от меня
любимым девушкам.
Письма от вас на письмо мое не приходят.

Postkarte
mit Antwortkarte
GEPRÜFT
Wi-In-Süd

на Украину.

Сумской области.

Широпольский район.

Юнаковское п.о.

с. Журавка.

Андря Филиппов.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте дорогие родные!

Первым делом сообщу вам, что
я и мама здорова и все у нас хорошо.
В Берлине мы досидели 12^ю августа.
В дороге обошлось все хорошо. Сейчас
живу хорошо работаю в большой
гостинице. Работаю мы вдвоем
с Марусей Гайко. Работа очень легкая
все по кухне и посуду моем машинкой
водительница живем весело и дружно.
Занимаюсь карточкой гостиницы теплую
комнату для каждого отдельная кровать
со всей постельной принадлежностью.
Папа и мама обо мне не беспокоятся я
не жалею, что даже выехала. Мы живем
всего в 5 км от Варшавы и Рязань от нас не
далеко за три километра так что
видимся каждое воскресенье и часто и
милыми родственниками. Здесь мы ходим в парк куда
хотим. Здесь много русских ребят и девушек
с музыкальным инструментом. Ходим у
каждого работает магазинчик или булочная
или кондитерская, платит и другое
необходимое. Маю одежду берите

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Fraulein

Marie Andra

„Berghotel“ Petzer

Riesengebirge Sudetengau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

115
Ab sender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

и в летних садах и
в спортивной и парк
проходит все время
жизни. Она как
пишете письма то пишете
что по слову то про все
а то на здесь одна получает
а все читает по потому
что это как посылки письма
изав все равно на родине
побудеешь. Ну на этому
когда пока доведи до
центр все. Провет все
родине. Провет как
Руса и много я очень
сожалею до них.

Postkarte

mit Antwortkarte

Ad

Мери

Мирноха Андра

Гумоха Андра

с. Семово

Украине. Kreis Cerny.

Мирноха р.и.

Myropollegebit. Post Złazow. ka

Dorf Belowody. Semerivka.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

22/II-43р.

Здравствуйте родители!

Во-первых строка моего письма спешу
собрать вам о том, что я пишу и здоровья
какое и вам желаю и сообщая вам о том что
открытку я вашу получила за которую очень и очень
благодарю и была очень рада и свободна и утешаю
вам это Равса мать утешаю. Папа и мама обо мне
не беспокоятся по я живу хорошо и пишу все
все хорошо мое здоровье не носит. Папама
пропишите кто пришел и напишите хлопот в дом
а то я все время ожидая письма и думаю что может
кто пришел но вы не пишете ничего. Папама напишите
пока письмо а то я уже писала много но получила
одно а Маруся многого не получила посылку вы там
напишите, а подруги она говорила что Давид в
Равно не вернется. Папама жена сейчас здесь очень и
очень тепло сейчас ходит

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Fräulein

Marija Andra

"Berghotel" Petzer

Riesengebirge

Sudetengau.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Andzej Alexseei Fidor
dorf Lobendau

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Kreis Ichtuckerau Sudetenland

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

сестре Марии Федоровны
за трою Генриху Ивану
та хрищенному
Николаю Петровичу,
Андрею Юхисмовичу
и его всему семейству.
знающего свая а особливо
границы задровки, им
все вместе работали
почти в одном селе все
похожде были, видима
у воскресенье. Прошу
поскорее ответ и не
мешать открыке мой адрес.
Амэна. А. Ф.

Postkarte 3605

6 68

Украина
165
Сумська область

Миропольский район
село Беловоди
Андрина Улана
Андриана
Андрина Улана Андриевна
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

11 kwietnia 1943 roku

Здравствуйте родные Натасин, Прокоп,
дети та мама родная !!!

Во первых спешу Вас всех сообщить о том
что я жив и здоров, сейчас я нахожусь у влико
Милевичини работаю у хозяина с 21-го марта
и по сегодняшний день жизнь ни чего проходит
по маленьку но много думаю о вашей несчастной
жизни как вы там проживаете без меня.
Когда получите эту открытку то напишите
мне здоровье вы все особенно дети маме и
что есть у вас сейчас кушать и что работаете
на земле, но я сейчас пахую сею поймаю по-
севна здесь проходит, мой хозяин небольшой
и семь небольшая их двое старик та старуха и
я третий мне пока здесь по маленьку хорошо
только много про вас думаю прямо голова болит.
Привет большой горючий всем родным.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Postkarte

69

Andra Alexsei Fedor.

Gobendau 71

Kreis - Schenkenau

Indetengau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Fedor Andra
br. Kasper N: 214

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Dorf Lobendorf

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Угрюмов

Зеленый

дорогая моя я тебе
сердечно ден и ног все
лучшего здоровья и жизни
здоровья. Ну оставайся
жизни здоровья. Целую. Все
передай сердечный привет
папу маме Наташе Мани
и ихнему брату. Я пока
не в. Будем мы все
поверимся скоро твое
любимого Федора Андре

3605
Postkarte

OKzana Andra

Dorf Bielefeld

Kreis Mitzoralle

Целий Зинтаска

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Украина Андре О. Ф.

25. 4. 1943. 209 Здрастуйте дорогі, мої
родітели. Папаша, Мамаша, жено, Стоня.
дєйи, Коль Кюра, Мана, сєтри Кюра Шура Мона,
Крепко накрепко Цєлюю Вас всіх. І сїєму сообщу
Вам отом. что я пока не в здоров нахорю в Велико
Германиї; будучая облич. бывша сєхія. Жєбу в хозїна
жєбу хорошо, только одно плохо что я жєбу тєбє
дорогая Стоня из дєтками, мєни огін трєвотнє отом
что вы можете померш от голода, который мож-
єй буйи воздан от недостатка тїлєа і разнєе перєх-
дєв. Мєни огін хогєбєсє узнат провашу жєдє і про то
чєм занїмаетєсє настєщєй вєсєнє. итєстєсє ли в сєнє
хєй одна лашад. дорогая Стоня я здєсє Несам, сєшїю,
Андрєа. Ф. Митїи Оврамович. і вєсєго брїєтє Иван. Коштур
В. П. Шєвєнко М. Т. Сєтє В. С. Харєшко м. а. Бєтїушєнє С. Ф.
иу і остальнєє зазриву і прилїбї жєвудїє. Нєдалєко
в хозїв, окас нєбєзпєкнїє

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Fedor Andra

br. Kasper N. 214

Dorf Lobendao
Kr. Sehlukemau

Lucletenloncl

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

3655
72
тук
Пущино писав 4/IX-43.
драстиїти мої дорогі роди
тини в первих строках мо
го письма. А вам напишу
що я жив і здоровий. Мама
ми роботаємо на лісопи
лам заводі. Робота мені не
дуже важка. Нимало рій
ки на дрова а мамі на
піді роботають татуся.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: Lo Andreev Elizaveta

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаца:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Лозановка

Нікоз/сі

Запороже

Україна.

замною на одній фабриці їм також не дуже трудна.
робота. Мама нам дають 3рази їсти і 300грам
хліба утрян чай і суп, а у обід суп і картошку, а у
вечері суп і картошку з м'ясом і чай. Мама нам да
є батінки на дерев'яних піддонах ну теплі і обіца
є як тільки проробимо дадуть одену. Мама ажно
казати що за тільки ми переписуємо із залозами
які у германії нам написали хлопці що Гришка Шевченко
утік і не знають де він. Мама нас після роботи ганя
ють до папа на роботу. Мама напишуть міні як ви
там живете чи дали вам хліба із ланки, чи все зібрано
із ланки, чи всі дані опишуть все. Стен досвіданого
передаю сердечний привіт. мамі, Наді, Коті, Галі,
Мімі, Катані, теті Нелі, теті Моті, дяді Феді і всім
остальним родичам і остальним друзям.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

An Herr
Andreas Andreeff
gemeinschaftslager N° 6
post. Zwiesel
Bay-Wald

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

293 74
Absender:
Dienstgrad: **F Koch**
Vor- und Zuname: **Wulfer**
Geldpostnummer: **(00001)**

(Bezeichnung des Truppenteils verboten. Als Dienstgrad nicht Schütze, Pionier, Flieger usw. angeben, sondern nur Soldat, Gefreiter, Leutnant usw.)

„Was die Front opfert, das kann überhaupt durch nichts vergolten werden. Aber auch das, was die Heimat opfert, muß vor der Geschichte dereinst bestehen können.“

Feldpost Karte

An **Україна**
Бучака Область
Миронівський р-н
с. Босовка
in **Матвієнко Анна**

74
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

Здравствуй Дорогой Нюся!

Первое дело пишу тебе от меня привет
Во старик Савилов, Като и Кокачусов
в Тулапий, Работую у Хоздана, живу
очень хорошо. Крайнего Дорогой
Нюся я, очень и очень беспокоюсь
о состоянии твоей здоровья. Попытайся
уже скорей в тулапийский Отдел
о состоянии здоровья. Нюся если
ты не можешь гулять сюда и работать
вместе с Нюшей. Я об этом поговорю
с Хозданом. Нюся Гозовенков Огарт
работает в миксе. Дорогой Нюся я,
некогда тебе не забуду, пылаю ты мне
не забуду. Терадой знает мое имя и др.
Виктор

Absender:

Dienstgrad:

Vor- und Zuname:

Geldpostnummer:

(Bezeichnung des Truppenteils verboten. Als Dienstgrad nicht Schütze, Pionier, Illieger usw. angeben, sondern nur Soldat, Gefreiter, Leutnant usw.)

„Was die Front opfert, das kann überhaupt durch nichts vergolten werden. Aber auch das, was die Heimat opfert, muß vor der Geschichte dereinst bestehen können.“

(Der Führer am 3. 10. 1941)

Feldpostkarte

An

Andreev Wiktore

n. St. Franz Köpf

in Wilsdorf (Anfall)

Lin. Damp. 10.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

⊕ (10. 41)

△ Fp 50 Din A 3

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

у мене нем. листів
всіх о доні, що хотіло
всім привіт, очі
хочеш додому, у
як не вносивши.
Привіт моїм сестрам
і братів не забувай
ми обох ми дуже любимо.
Доброго вечора!
Зорь 0 David. 4/IX-432.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Р-дон, область і бюро труда
писати латинськими буквами

Кому:

Michailow
Andreev B. Kie

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ostrow

Sumskaya

Wolost

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Wakya Andreeva

An, Кому: *Albert Vincom*

Büschlehof bei

Geis-Villars

Ort: *über Mücklaerer*

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Württemberg

Absender: Alexandra Andreewa
bei Weidner
in Gottow
über Luckenwalde
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Provinz Brandenburg
Deutschland.

тобі брат Федз і вам улюбленим
і тобі вітє каті вєнокзи
атакше всім родичам
Двану Х. його жємє галі і
мігі М. Л. Касті Л. атакше
всім братам тьоткам
і дядькам і бабам і вам
всєго наймєлого в вєні
жємє пока досвіданіє
жєду отвєта зєоловєй
жємє передаватє всім
дєвчатам привєт оумєнє
жємє отвєт наці самі
картжємє письма в кан. нє
жємє жємє дождє пока
досвіданіє

OBPK
Postkarte
mit Antwortkarte

Ab

Станція краснопольє

Сумська область

село Мезеновка

Андрееву Федору Х.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добрий день дороге родителі перш за все пишу
писати листа повідомляю вам моя жива
здорова того ж вам бажаю і шлю вам чисто
сердечний привіт дороге родителі я вам
собираю моя живу всім готові в учителів
школи мене жити заради хазяйства в
його нема ніякого робота моя поміть
постірат поприбірат тут у цьому селі ще
є дві дівчини руських і п'ять хлопців дорогою
брат друз і прошу тебе щоб ти описав мені
як ви живете чи хоче вітз в школу як там кате
і ленокка і дуже за ними скучають дорога брат
друз і вуйля ще з вами на тишу моя тільки
приїхавши то зразу пошла до учителя почила
нігтора місяць і забрали мене на фабрикуну
там жила місяць поки осязав отклов і забрав
мене назад до себе так що за мене неісткою
мені жінка заради теper хочу узнати чи пише
любка ж. писана ідевана єсть пока доведані з шоб
тсого так нуде шлю вам усім привіт.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

An

Alexandra Andreewa
bei Weidner

in Gottow über Luckenwalde
Provinz Brandenburg
Deutschland

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Kendrick Josef

Glückwünsche sagen 35 Dieren

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

9. 10. 1900. 12. 11. 1900.

успехи и достижения

independent

men a

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

Apr 10 1871

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

200721 2000-2011

pag. 1. Bari 12077. C. 14

...и кон. мисл. пр.

2000 2100 2200

Handwritten text: *Handwritten text, possibly a signature or name, partially obscured by the binding.*

показан - 0,1

миллион 91 60 000

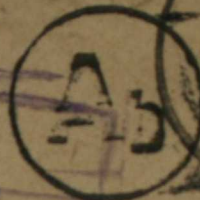
omēpūmxi

по адресу: ...

3rd of Dec 1891

прибавлю

Postkarte

Иск. Мясникова

~~Populus nigra~~

~~Miss Burdett~~

~~1851 - 1852~~ - ~~Starr~~

Andrena isator

~~Ukraina~~

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка пушено 4-10 1943
Драстуйте і всі родителі передаю я вам.
свій щироший привіт і щиролюбас всіх
поглядно без щотного раз з вами сообщаю що
я жасогднешний день жыва ~~не жыва~~ того вам
я жасогднешний день жыва ~~не жыва~~ того вам
вашу откритку получила за которую очень
очень благодарю я дуже була рада щови
про мене сироту нещасну не забуде яка
я нещасна уродилася на світ іще жмалых літ
осталася з другого сироту навіки
я тепер дуже горько плачу за своїм рідним
батьком жапошиком я іще тоді погуло
матері новості як приїхали дівката, настя і Сова.
ма то вона мені написала унісши таке нашо-
єтні і я тепер дуже журюся о таких сиротах
поселі братіках маленких хор матеся
я і не знаю нікому алені дуже жалко тепер
і прощайте незнаю що робити
щоб я свого батька рідного
не погубила

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Абсeндeр: Ан дeр Андрiйскoй Сoнжa

Арбeрслaгeр, yок Тe, "Мyллeр"

Wohnort, auf Zustell- oder Leihpost

Velbert (Rheinl.)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дoдpoгo гнaл дoгoднi лaтi
пoдyтo мaмy, кaкo дoгoднi
дpoмeлeкy мoд нeбiстeмeн i
клeмeнтeмeн. З дaрeкoгo
чyжoгo кpaю кyдo вoцi
вoлa cвiд пaлeтeн пpиблiт.
Сoбoгoднi мoднo збiтi пoлy-
кyкa глi вiдкpитeмeн вoд
вac i cecтpицeн вaнi
зa якi вaнi гyлe вгaнe,
щo вe нe нe зaбyвaстe
пpo мeнe.

Postkarte

mit Antwortkarte

Zurück

30.7.13-13

Улeтoкoвo

Ан дeр Бeлoсoвoлoдимeр

Дoрф Бeлeснiжкi

Рaйoн Бeдpигaйлiн

Сyмнi - Уeбpет.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Життя моє проходить так як і завжди без
підлягати зміні. Дівчата наші іздані в дитині
завжди де наші головні. А побачо подорожувати взо-
ра про долі за той час як вони ще були вдома.
А мати думала, що ви поправляється, а ви
як видно з листів ще похужали. А вас дуже
прошу, щоб не журився за ликою, щоб мені ще
вернулася додому та податися із вами. Ще
прошу одного, що лишається всього але щоб не
показати де я Бєра або Яша. А вас у жодній від-
жити прошу щоб ви мені прописали за діти за
Іоною та за Маною, щоб би я одне слово почула від
Мани чи вона мене згадує чи ні. Прошу ще вас
мої рідні не подивляйтесь за ликою. Може ще
податися. А пока до подальше. Прощай вам всім.

Ул. Карла
Absender: Hr. der Bilous Wolodimer

D. Bessnjakow Rajon Sedrigaj
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Issumi - Gebiet

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

An die Andriewna Sonja

Arbeitslager Joh. Fr.

"Hüller" Vebort (R. 22)

Deutschland

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Feodosija
Andrijenko

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Gartenau

Зарабембуїме, дорогі
рідні! Собираю я вам,
що я пишу і згороба
того і вам усього. Я
вам писала уже 1-го
письма і 1 вітрянку.
Ну не знаю чи ви полу-
чили чи ні, то буду
писати ще потім.
30/6 з поштом на
роботу на фабриці разом
з улюбленим шр.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Palijenko Petro

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

~~Dorf M-Zstow~~

~~Petrowskaja~~

~~Lebedin~~

~~Sumy~~

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Робота моя і легка. Роблю 10 годин. Зодують,
4 рази, хліба 200 гр. Ну вобудем хлібу нічого.
самі знаєте. Хлібу і в маленькому селі
Гартмансгайм, на роботу їздим за 3 км
поїздом. Потім все необхідне мені і
в місті 2 години. Ну ви не журіться за мною
бо я тільки тільки 5% з мого муніципального
успіху. Кушма 4 машини уже призначені,
а миша на конюшню, то в мене зараз білий
чорний дощ. Нащо ж дивитись, ну які ви
доша казали, то пока миї нема, ну все
2 рази хітаримось, а дощ ішов за 100 км.
від нас у Франкфурті і Кельні, було до
50 м. хмар Ми в не врані і дим в ніздрях.
Дошідати. 2/8-93 р. Федосієв.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Petro
Palijenko

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Fenja

Andrijenko

Hartmannshain

Ort: Kreis Lanterbach

Lager- oder
Firmen-
Stempel

(Ober - Hessen)

Hartmannshain

Grebenhain

(Oberhessen)

L - Rhina

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Planka № 6 post
Wieselburg a/ Elbe
N.D. Andreitscheko
Pozsch.

Здраствуйте любезные
старички Отец, мать, и бра-
-тия Вима стиме сообщити
что я живу и здоров в вас
Никола верго найлучшего на
Белом свете и так же здоров
стиму сообщити что от вас за
два года получил открытку
которой я так рад. А за то
крепко соединяюсь с вами
всего но с вами приеду

Postkarte
mit Antwort

Назвуйте область, повіту і уряд праці.
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Andreitscheko Ew-
-tichij Korchewski.

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Uspenka

Kreis Burien

Gebiet Summa

Ukraine

40

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

В сім, прикок сестіє скешной работы, я знаю что мама
Крепко болящая і ей потрібны вещи, но поштоки к вам допредают
- а я приеду тобичую маму покрепітца і подосыдаю ей
на а приеду тобичую маму і папа, і вітис к вам, я ввас не забиваю но
тако к вам етих откриток нічого не дохождіт а есей откриткой
зменюдо оттокартолку свою, когда получите пишите мне.
я с мамой і маю переписку она дуже здорова но а ей іще
вслала три посиолки ідунаго к ней пвехать для на три
а также дуже хорошо. папа пишите состояніє здоровья маму
ухудшается ли одной поре а также вавор і віті тільки пиши
мне нескриваю тоб а зава. папа оной бийжащій город
Вісельбург а написала его в адрес.
Пікерь пока доведанья мої тоб і мамі отец, мамі і братік
від друку ваш претко рудкі іще крепче целую іх ваша дох віті
еістра Раша. Схрестом Хрестоміна бае всех трех, бувайде здоро
- ва ждате своїх дочерей домота. Число 1000 103 111111.

Адресат
И
О

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Pascha
Andreischenko

Ort: Wienling 9/2.
Lager- oder
Firmen-
Stempel Platzka 6
N. D.

Absender: Iwan Andreizuk
Essen Katernberg
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Katernbergerstr. 243
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

24 Выезд 1943 г. Мейок ой
извешнойе Вашей дочер
Ксении А. Атакки ой
много муча Мввта Хар
Впервах еирокар Енеми
Клантийез Момати В. И.
айакте еинорку Д. Д.
Атакке есейрица Д. Д.
Дтакке есейродной и джк
дорога Момата еовбгали.
Мвс бид ойои чйо в
наейояеие брей мв
мивы и здоровы твотон
вам мвдатеи човы нере
мвбто еей Трудной и
вейайов, мввыи донате
20 приезда Атакке ой.

Postkarte
mit Antwortkarte

Frau

Warwara Siebjl

Summa-Oblast-Stadt Konotopp

Margumoskajastr. 51
Ukraine

Otto Hohenstein

Felnschuhmacher
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Essen-Katernberg
Katernbergerstr. 243

Мы живем хорошо не знаем как будет дальше
мой муж работает сантехником в хозгосназ
работает своим бизнесом много на машине
заготовки живем не в лагере а на частной
квартире в комнате дорогая мамаша и
сестрица хайз вам живете трудновато
но троим нашего сыночка неосиреет
как можно военный воевать доброго прие
дем будем живы 10 придем а ты сынок
слушай бабушку а также тетку - т.
открытку я тебе получила за которую очень
благодарю и очень рада но только много что
мама слеза напишите как мамаша здоро
ва в вагоне едет в вагон и в вагоне все
Надем родное ковчегам и маме а сестрице
решет всех все увидели и маме ответ
долгое время думала где ты и маме не отка
зались и проздравствуй тебе с дочкой приве
тебе и твоим родным открытку получил 7/9.432
которую вы писали в мае писал Анна

Absender:

Warwara Siebjl

Summa Oblast Stadt Konotopp

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Margunowskajastr. 51

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ukraine.

Postkarte

(Antwortkarte)

Herrn

Iwan Andreizuk
b. Otto Hohenstein

Essen Katernberg

Katernbergerstr. 243

Otto Hohenstein

Feinschuhmacher

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Essen-Katernberg

Katernbergerstr. 243

Absender:

Nicolaï Andritschuk
in Scharnhorst
Post Grosssteinen
Kreis Graudenz
Westpreussen
Deutschland,
Mun, agpo

Postkarte

ost
Ukraine
Novi bog
Nikolaevskaja oblast
Kolentivertschaft. !.
Strasse Worsalna
Haus N 67
Andritschuk. Fedir.

Писано в Москве 9/12 432.

Добрый день дорогие
родители, мамаша, папаша,
Кирилоша, Федя, и Семя.

Соблаго вам зно я пишу
и здоров того и вам пи-
шю. Со благо вам зно
я пишу хороше пишу
хороше. Даютъ масло
соянарь, Варежя, Ямдох
видали какъ ботаники
и орада. В ороги ми
буде 10 дней, родили у
Паша 2 навина, пильки Вишары
и Тодару, и прохи думи.
Степи добродячи и Пиреда Соин
привет всем родителю.

Absender: *Wera Andeuschko*
Надавець: *Овеч-Оттефельд*
Отправитель:

Lager
Glasweg
O. Sterkeade
Ab
Bagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

30/11-43

Привет на рідну Україну.
Добрий день дорожій мої
рідненькій мамуся і сестри-
чка Рая. Перш ніж на-
ти писав цю коротеньку від-
криту епістолю передаю вам
свій гостосердечний привіт
і побажати вам всього най-
кращого в світі, щастя і
здоров'я, і як найшвидше

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду бра-
ти писати латинськими буквами
Район, область и обро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: *Anna Andeuschko*

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улица:

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Kuzneten

Podil

уланів 12

Симона у в.

Україна

ZUGESCH

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: _____

Wera Andreuzenko

Ort: _____

Obern-Osterfeld.

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager
Ginsterweg
O. - Sterkrade

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Andrusenko
Katja.

Wohnstätte Dörverden - V.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо 26/III-43 года. Здравствуй-
те дорогие родители мама,
братик Коля и сестрица Маруся.
Передаю свой сердечный привет
Германии. Во первых строках моего
письма я сообщала, что живу и здоро-
ва того и вот желаю всего наилучше-
го в вашей жизни. Мамочка до-
рогому я очень рада и довольна
что получила ваше письмо за-
помню-ое очень благодарю. Я узна-
ла, что папки дома нет.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Andrusenko Serhej.

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Образцова улица Порог ка

Schostenskoto 2-on.

Sumska obl.

Arbeitsamt - Schostka

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Но маме во, Дорогая мамочка, пишу и сообщаем то все надо пере-
знить. Не журитесь не об этом, как будем жить то вы увидите еще.
И еще Маша пишет, что выслала свою фотографию но я её не
получила. Дорогая маме я выслала свою фотографию вам,
на у васъ раст, но незнаю или вы получите или нет. Как получите
то дайте мне ответ, чтоб я знала. И еще одно вы пишете, чтоб
я написала какого числа умер Максим. Это Дорогая мамочка все
не верно. Я от чистого сердца пишу вам, он живи еще и здоровый
передает привет своей маме и деткам и всем его родителю.
знала всего наилучшего в нашей жизни. Я Дорогая мамочка живу
как вы сами должны знать, по старому, схожу на работу. Здесь тепло
земля была теплая лето прожидное урожаи хороши но не где нас.
Вы пишете маме чтоб я написала ~~то~~, что у меня все добуду и соделаю.
Вы не думайте что если то буду носить, турки то я взяла здому то
их беру. Дорога я мама мало места писать негде. Привет всем род-
ным и вашим подружкам Маруси К, Паше, Марии и остальным всем
вашим, Грини, Воло, Василию и другим. Пока до свидания и целую вас
Пишите маме. Присылайте какие новости. Хотелось бы работать на машинке.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Andrusenko Katja.*

Ort: Wohnstätte Dörverden - Weser

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

15/9 1943 року з Берлін.
Від сестри Марусі.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день моя сестричко
Пріська перш мого листа
і всім сповідаю що і
до якого часу жила і
здорово тоді і тоді жила
у твої нещасливі жінки
і передаю і по іменню
полкомі тоді сестричко
Павлові і Мамоні і Лінці
Окресні Таї Таї Володі

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Україна

An, Кому: Андрусенко Сусанна

in: село Артюхівка

куди:
куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Глинський район

Сумська область

Андрусенко Сусанна

Роменська округа

село Артюхівка

Kreis Glinski

gebiet Sumskaja

Малі Коті і усім рідним іх аусідам і дівчатам.
Сестричко з пропису що з докаторого часу живу
постаралому роблю та старому місті новосетів
нема ніднях усе по старому, пісьлом от вас не полуза
не знаю того раз подумаю що не получили а другий раз
подумаю що не хотіли. сестричко з тої пропису що з тої
вслала Фотографію ку хтока ті ти получила та ні ми
сфотографіруватиме із ~~то~~ Миткою і вслала разом
можна хот одну полуземе. ку сестричка з дурне на
тїм же обізнана що ти не пишеш отвіту усім дівчатам
полузають а ми із Миткою ні Мокка по три
разом а ми нідк як хто полузе то ми гитайим
уєі гуртом та попоплатим коли кохчим що про нас
забули і талим уєі разом як одна пише і каже давай
писати щоб усі разом. ку втім довідає привіт Мит. Пав. та

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: *Andrussenko Marija*
Schonfeld über Berlin
Grünau Russenlager

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

139

Absender:

Alexander Andrusenko
Essen-Stad. Werrastadt
N 36.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

25/VII-43 г.р.у.

Нісемо до Англичан
Олександрів Баєнко.
Вра своєю родині
Саміков: Самиков
матері та двоє
сестрих Сами і Зари.
а також своєю роду-
тан. Смер і жінку
новідоєданих, щоб
зв'язати і з'єднати
васи найкращого в
васи доєднати
зв'язати і передати

Postkarte
mit Antwortkarte

Zurück

Sumaska oblast'
Komenskyj rajon
Dorf. M. Bubny
polshit
Wasil Andrusenko

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

[illegible]

Absender: *Wasil Andrusenko*
Sum'ska obil. Romenskij rajon

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort
dorf el-Bubny

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Essen Süd

Werrastrasse 136.
Proletariat

Alexander Andrusenko

Schule.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Коллекція документів громадян,
вивезених до фашистської Німеччини
та тих, що прозивали на шпитально
окупованих території Сумської області
в період Великої Вітчизняної війни

Д
А
Р-7615
Сумської області
ДЕРЖАРХІВ

ПАПКА ДЛЯ БУМАГ

Листів родинських громадян,
вивезених до фашистської Німеччини
(Андру - Дх)

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7615
Аркуш № 7
2.

Погашо: 1942р.
Закінчено: 1943р.
На 11 арк.
70 документів

Absender:

Deutschland

Надавець:

Отправитель:

Andruchow Alexand

Lagerstempel

mit genauer

postalischer

Kornwestheim
Lager 1

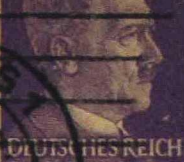
Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6

6

An, Andruchow Katja

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

mit oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Gebiet Sumi

Kreis Bilopolja

1. Pawlowka

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Ukraine
Andruchow Hattja
Gebiet Sumi
Kreis Bilopolje Dorf
I. Pawlowka

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An: Adruchow Alex

Deutschland.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Kornwestheim

Lager 1

Absender

Andrjuschtschenko Anna

Liegerei Haidling 125 Post

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Kringelbach bei Wels O. D.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Воткрыток послала, но эти
все еще не получили и одну
послану и сама пишу, до
роше маме какая я рада,
что уезжала, что так
ка живу, через одну деуш
ну, она получила письмо и
написала, что мама жива.

Дорогие родители доброго
здоровья. Всем, всем
привет. Ваша дочь Татьяна.

Postkarte

6 6

DEUTSCHES REICH

682

Ukraine.

Andrjuschtschenko Charlton
Simanskaja Oblast, Konotop-
skoho raiona selo
Schapowalowka.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Привет с Австрии 19./IV-43. Здравствуйте дорогие родители
дедушка, тато, бабушка и родной братанка Эвдишка
передаю свой пламенный чистосердечный привет и по-
ложу всего наилучшего в вашей семейной жизни. Дорогие та-
то я с дочу выехали 16/IV-43, доехали в Австрию Бл
тополучно, ехали 16 суток, 12 суток сидели в распреде-
лительном лагере в г. Линсе за 35 км. от кас. Мато та
работать ниско, не очень важно, кушать мы питают, 3
раза дают в день, каждый день мясо или колбаса на
обед, в среду кроме того дают булку 600 гр. и 50 гр. масла
и в субботу вдобавок 200 гр. хлеба. Мато природа очень
хорошая лес кругом от кас за 30 м. сосновый лес.
от кас горы Альпы 5 км, река Дунай 35 км, нам
всего ездить куда хотим, в кас повар украински
деушка, это хорошо. Дорогие тато я вам уже

Absender: Soja Andruschenko

Braunschweig Erbertstrasse 14

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Krankenhaus

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

1619

Postkarte

mit Antwortkarte

1942-1943

Kirill Iljaschenko.

Gebiet Summi
Rayon Krasnopolje.

dorf Ugroedy.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

[illegible]

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Soja Andruschenko
Braunschweig Ebertstr. 14.
Krankenhaus.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Indrusehenia Wintter
Bourne 6 Zimmer 2

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ostarbeiterlager
Steuerberg
über Steiermark

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду треба
писати латинськими буквами.
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами.

An, Кому:

in:
куди:
куда:
С...
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Indrusehenia Wintter
Wof Zuzhnyky
Zugbr
Schostka
Sunny

20/III 1943

Здраствуйте родни! Я хочу вам сообщить
отом что я живу здорова того вам желаю
вашей семейной жизни я живу пока никого
ну душе енуго повар ли пока все живи
томо царевича митра полергрия соченко
полерга дядка митра ульяна я обасполучи
отринок закотори я вам очень благодарен
родни! Я душе вас промучаю вы мити висаи
езде карточку пишишь як там коид все
дои вырос велики я так енуго як де побог
така хлопца то душе только вы писали мити
що не ма в мене втому ходит в мене втому
ходит в мене трнойшо соби кзпила ну рудни пока
добидали передовате родни! Привет мити

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Andruschenko Natalya
Baron G Zimmer 2

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterlager
Steierberg
über Stolzenau / Weser

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Andrustschenko Sonja

Arbeiterlager Kranich III
Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

mit genauer
postalischer Angabe

матерку. і ви мамочко

і ти сестусю соню. я

сповідаю що я пишу

од сестрички Улінію

так писави вона.

живе в кожній ки. сти.

досідає астаєся

жива і здорова того

і вам жилаю нду ственту

киске садові венту.

мст. від. соні до тата
мст від. соні до тата

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту (уряду) і району
писати латинськими буквами.
Район, область, бюро труда
писать латинскими буквами.

An, Komu:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Andrustschenko Niki for

Ukraine

Doz Protasowka

Smelaje

Smelaje

Romny

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

лист тушений 8 серпня 1943 року лист. від.
вашої дочки сні до своїх. рідних тата
і мамі. і сестрички сні добрий день ілі вечір
тата мама і сні. сподіваюся що ви живі.
і здорові. того вам желаю в старесинки і
молодесинки жизни і пригласю я вам свій
сердечний привіт. папани і мамани і сестри
сні і всім рідним близьким і далеким.
папа і мама, і сні. я вамі открытки.
получила в а до вас послала 70 открыток
тепер прошу. я. вас щоб ви прописали
як ви живете там. сні. із 1 дочкой.
я живу дуже солодко. тік. того й прошу.
що нем рідних я вас кожду. минутно
здаду я вас прошу дуже щоб ви вислали
м посилку.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Andrustschenko N.

Postkarte
(Antwort)

Vідповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Andrustschenko Sonja.*

Ostarbeiterlager Kranich
Düsseldorf - Benrath

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Andruschenko Iryna

Wohnort, Postamt, Postfach

Starbeiterlager Kranich II

Düsseldorf - Benrath

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я пишу вам про нашу жизнь.
на русском своём языке.
а не на украинском.
жизнь. я живу очень
хорошо мне очень
дуже хорошо. 300 марок
хлеба. Зупра. а востан.
суть і верени сун аме
марк а живи. сун
догиданя. отираю живи
а-изгородя. много всем.
жизнь на жиды. отбери.
как сообрази влени. сун
big сун до догиданя і до сони

Der Luftschutz

braucht dringend den Fern-
sprecher nach Luftangriffen.
Darum führe Du dann **keine**
Privatgespräche!

муси
сони до
догиданя

Postkarte

Andruschenko

Christja

Ukraine

D. Protasiwka

Mr. Imeloff

Gebiet Lemy

Arbeitsamt Romny

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

лист від пуцений 8 серпня 1943 года. лист від
вашої ниски сани до своєї дядини і сани
добрий день ілі вечір. дядино і сани. і пригадаю
я вам привіт. дядино і сани. і пригадаю
татові, мамі і сестриці сани і пригадаю
всім. рідним. близьким і далеким і всі моїм
подругам пригадаю їм привіт. дядино
я вас прошу. дуже щоб ви мені прописали
свої новості і мені новості так що хто оду-
де 2 годе то прийди додому. так щоб я вже
живу. 8 місяців так як 10 год я забави скучу
на що не пригадаю які ви єст. дядино згадаю
кожду минутку. так жалко що моя.
сестричка узя поїхала до мени. ая їй пишу.
мама. так писала, що живе в хазейки.
дядино і ти сани я вас прошу дуже щоб ви
вислали своє фото-карточку. а вам своє
визначо фото. карточку.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

mit Antwortkarte

Милі рідні мої
Добрий ден мої рідні
родичи сподіваюся
я живу здороватою
і вам злагою передаю
вам привіт мамі
мамі і сестриці сестрі
діді я дідні Т. мамі і всім
ішим родичам і усім
мамо пишіть ми даємо
мама сонка пишіть ми
як мені так дивіться
ми тої адреси мамині
даємо я ми тої адреси
тома пишіть ми
адреси.

Ukraine

Андрій Метко Н. К. 1908

Г. Ситской об. д. 158

Смільсько-Прокасько

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

доу Велопавко

Внєй адриє сая скірки ни писала їй откриток то
ответу не пауццала і до вас скірки ни писала
тоо ответу не пауццала мамо пиши ми і шоді
щат адриє одкритки не як шоді так пиши ми
ноу одна змісті своїм попала шїні ато
ми взяли так я вїде кидала і незнато девони
мамо прощу те все має виши взяли адриє
од Яковенкаві П. і О. Дунавой О. напиши ми
мамо ми якіхам так як ви нас вїдєди знаи
на така думала шук думало вон нас пово.
за тай назад привзуть іхам мареготіми пок
впацу не вїди атоді мамо якої ви знаи скірк
я попомікало думала зума зїду атепер
куду нїду кди не повернує і як здумаво пово
і замая словами нї як не можу превкнут.
і шє дої ваїза блакати поїхому тамни
мїким було не думати мами вазика работ
поси тай роди тунт унас годди вї одного вї
так як у нас було тїмк вєслах дітей і то
го то поки поздаси оод вї та поїхому
вїдє до оу мами работи ну шїм доїдате.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Andriy Shenko Hstja

Lager Kleisquelle

Haida Kreis Böhm. Leipa

22/III - 43/.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

добрий ден май дорогий
родителі мама і сестри
наші перше чим писати дозво
ли передай свій щиро серде
чний палкий гарячий далеко
скупчен давно вдалений
незабутній оденкей неженкей
превіт щучного далекого краю
одбеного мейя одитрого серця
мамаю Яваша усього най крашого

3557
Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Andriy Shenko Hstja

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Lebedinskogo r-n

Сумська

Woroschba ch. Nowi

уи
досуд
и
и

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Писати виразно і тільки на лінійках! Писати ясно и только на линиях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Andriy Shenko
Weska

Postkarte
(Antwort)

Vідповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Andriy Shenko Weska*

Lager Kleisquelle
Haida Kreis Böhm. Leipa
Sudetengau

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Nikolaus Trisimov

Thier 16 Post-Plan

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

bei Marienburg

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Sudetenregion

Postkarte

mit Antwortkarte

1649
Ukraine.

Марюшка самое
главное отпиши
как ты живешь и
как работают пиццеры
и пиццы и все и мож
грузьт которых ты
знаешь передай от
меня привет дяде
Домашке и всем остальным

Sumerskaja oblast Mirapilsky

район село Велика Рибиза

Дзержинска Мария

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

4/VI 1943 года
Здравствуй моя дорогая и верная
жена Марина Григорьевна илю я тебе
своей привет с воздушным поцелуем.
Маринка я хочу сообщить тебе что я
жив и здоров нахожусь в Германии
всю твою работу у хозяина по верю
что я еще есть счастливый хозяева
очень хорошие насчет питания очень
хорошо и спокойно нахожусь. Иван Серебря
ный и Василь Ладай только у других
хозяев. Мариночка прошу тебя не
я тебе не когда не забуду и жив буду
то ты собой встретишься. Маринка если
получишь письмо то пиши вот и все
мало букв до свидания
Николай Котко твой любящий

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Nikolaus Trisimov

Heim 16

Post Plan bei Marien
bad

Indetengau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

А. Немцова Киева. 307

Ladinka

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Saarbrücken-Saar

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Schließfach 90 und 182

Здравствуйте дорогий радий,
 маматка маруся Ваня и
 нает Нюра колянура и
 голу, пердаем вам горячий
 привт. привт мурдою Я. Клева
 у. и Рая. и поздравляем вас с
 новым годом, с новым счастьем.
 маматка я вам хочу со-
 щит отом это мы живы и
 здоровы, маме и вам здоровья
 мы все вместе у. Клева
 Рая и Я. мама онае не
 беспокойте нас хорошо
 мы все. хорошо хватает
 убола и мурсыку богдан
 Каштанов

Postkarte

Роботе Лоускоја

Улицо 1-го мѡжа (мѡлодѡ-
лоуко)

Ангѡловои Ерѡзи-
ни јакѡвѡвѡми.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

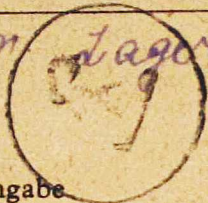
у нас так же смелу катя, и дут донди и
работают на хвабрыки мне хорошо
мама так же я вам пишу в Москву.
Еще и без меня сводитца катя разговаривает
за Москву, то и позовей ты ей записки,
и катя тоже и естает, и все от ланевай
кака я пишу. Москва Агасианай
машу не уходи записки, Москва и
Заня не забывайте маму, мама и вы
не забывайте детей всех особенно
маленьких курч и т.д. мама пиш-
те так же письма. Как маме пи-
шете так же. мой адрес на открыт-
ки и т.д. едите по немецкой
попросите кого кто может по немецкой
писат. мама не все хорошо пишу-
ама невак, мама слыши много
детей своего века. Мура Л. не долет
маруе Я. и ольга. перед тем при-
вет всем вам Давыдовой и всем
сестрам и знакомым, ушаевым и
Давыдовым от Рои и от мамы и от
Жавы и Зюравы пишите так же письма
Кремко до т. Улева. Давыдов
19/11-1942 г. в ч. 11

Absender: Олега Анисимовна.

Відсилач:

Наден Ладос Шейдас

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лініях!

Привет з привітаннями
Україну від вашої дочки
Знаєте мої родичі Ма
сестра і братик. Я пока живу
і того і вам пишу Мамочко пиши
писма а то я не получила від
вас а вам з послала Мамочко пиши
усі новості які є у сестрі Мамочко
придавати привіт родичам
У ньому більше куде писати

Postkarte

Назву области, округи
та і біржі праці писати
латинськими буквами

Ан, Кому: Марта Анисимовна
Марта Анисимовна
in: Литовка облест.
куди:

Straße: Краснопервский район
Вулиця: Краснопольский
Kreis: Вой Александровский
Округа: Александровка

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:

Біржа праці:

Amelanchier

Pteropoda *Murex* 23 *mura* 13 *ugum*

Великодушный привѣтъ
3 Кинескому

Absender:

Russisches Zivilarbeiter-Lager

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Witten-Ruhr — Krumme

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postschließfach 219 26/27 73

Здравствуйте дорогие родные
Мама и Папа и Вуйки. Мое
спешу сообщить что я жива
и здорова. Все очень хорошо.
Мама открытки в ваши
получила за которые очень
и очень благодарю. Мама
вы пишете что президент
домой в отпуск ну у нас
не пускают а так будет
видно. Мама как и за нас
сказала что пережить не
могу. Мама все спрашивает
где я работаю на заводе.

Postkarte

mit Antwortkarte

Ukraine

Frau: Anastasija Aniskowa

Mariupol Werk 6/

Ilischka Dorf Jugleno

Straße Stationnaja 139.

Aniskowa Walentina 12102

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

на станку работа тяжела. Мама
жизнь моя не короткая и плаха сиди,
мама, я прошу вас когда пишите
письма то напишите про Тольку
накой он стал что он делал дома
когда вас не было. Мама вышлите
фотокартинку. Погада здесь хорошо
насто иду до дома. Нага, я прошу
сердечно тебе тебе ты прощай,
мне всю свою жизнь как вы живете
Нага, напишите про всех родных как
о них живете как живете вы и
и Ваня, почини он не пишет мне
письма, я ему пишу расхожу за город
ну нечего, он думает что я буду так
Виз, а тебе прошу что бы ты не курил
ты еще маленький, а вы курить
берегите свое здоровье не вбивайте
не думайте об этом не плайте. Толька
а тебе прошу не болуйся слушай маму и
все остальное которые товарищи и тебе,
Нага передай привет в красную и дай
шуря откровения пиши напиши мне свою
жизнь. Привет Нине Любе Вере Коле М.
Вани. К. и всем остальным кого я знаю
Письма скорее ответ не задерживай
наша до свидания Ваня давай Ваня
мне ответ.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Russisches Zivilarbeiter-Lager
Witten-Ruhr — Krumme

Postschließfach 219

Aniskowa Walentina Sieroz.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Anschina
Weza № 209

Barak № 8
Wiesenfager
Friedrichshafen

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe.

Я за Володимиром дуже
скупився. Ну ви не жалуйте
необіжайте його а як
приїду додому то я вас не
забувув повік і лагадарі
Передайте Конопленку
Натамі, Кирпильовні Улі
мьоті мамі і Колесніку
Талі. Я перепишусь із
Конопленком Васильом
не дуже далеко від мене
и пока дообідаюся.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Motozenky Fedor

Ukraine

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улиця:

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Dubizhka № 32

Вичун

Gebiet nymu

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Письмо пицено 31/III-43р. Укериших строках
поого письма я вам сообщаю що я живу здорові
того і вам жилаю в свого найкращого у вашій
житті. Добрий день мої дорогіі родичі і сусіди і
всі остальні. Я роблю на старан місті на грабріші
на станку. Ну добрий день і ще мої рідні Досед Васи
і Маруся Володіжка Любка Коза Ваня Тал.
і всі остальні я вам передаю свій низенький покл.
Досед я однебі получила дві открытки за які
думе я вам благодаю що ви про мене не забу
ваете що я в цій сторони. Ох як я скучила
без вас. Я з Марусею в місті. Я передаю свої
рідненькі бабуні бацьку мамі Юсі Вані і
Віті і матері кросні і тьоті Талі Тайдукові.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Motozenko
Fedja

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

21

An, Кому:

Anochina Wera
Barak №8 №209.

Wiesenlager
Friedrichshafen

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

~~FF Allmannsweier~~
Über Friedrichshafen - Bodensee
Deutschland.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Аношина Катя

Redelegg / Sachau

ostcar

Barthelstader
4927 5516

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte

Antwort

Назву області, повіту і уряду треба
писати латинськими буквами
Raion, область и бюро труда
писать латынскими буквами

6

6

DEUTSCHES REICH

Лист писано 31/VІ 43р.

Дорогий уень дорожні рідні
сообщаю я вам що я інше пока
не вва, а здоров'я Люба у мене
зовсім нема цота і то більше
було, а сїчась Любочка ~~як~~
зовсім плоха якби цота
була дек як із постелі не
злазила, а тїмт треба іти
на роботу. ну него Любочка

An, Komu:

Аношина Либа

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Post Buzin
(Дубівка)
Buzinski

Сумська.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і тільки на лініях!

~~Люба не пиши що ти написала на листу~~
~~раз напиши тільки.~~
Якби ти знала як я пишу! а описувати неможу, я
одну откритку написала і прописала про свого нещастя
дядько вона тобі вернулася, а якби вона доїшла так ти б
знала про мою нещастя, ну нечому мені божасть вернути
до дому тоді розмажу все, а писати небуду нечому б
ти знала. Любочка я буду ти писати то і кажи
Полі і Твану які хоч пословиці ти напиши, і як
будеш писати откритку то скажи Твану як Полі
такі пишуть по фотографії і приїждять до откритки
і вона доїде до мене так я трохи повеселілася Любочка
а ти проси фото так у мене сім'я нема, а як буде
тоді вишлю. Люба пропиши про свого нещастя і як ти
Полі і Тван і пропиши про свою долю. Твану бо думав
я по іх і кажу. Ну стій довідаєшся а потім ти
пиши до ровни цілуєш і все криво без цього раз
нещастя як сороки

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Аночина Лінба
Wolff Budin
Kz. Budinski
Jumisko.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Deutschland

An, Кому: Аночина Катя
Radeberg / Sachsen/

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostlager

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Анохина Елена
Lager Wessentsepe
Lagarbücken II

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо 8/10 сентября 1943г.
Драгый дорогой зеток
и остальные. Впервые стро-
кас моего письма сообщая
что я жива здорова моя
и вам желаю наилучший
молодой цветущий жизни.
Передаю далеко скучный
сердечный поклон и целую
нежно раз. Зетка. Ко-

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

Кому:

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улица:

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Анохина Елена
Motosow Nikolaj

Sumskzskaja gebit

Kreis Pripitskij

dorf Woronok

С. Воронок

Пупиньского

Р-110

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

мату. свекру. тещу. сестричку. Зноу. радителей. Маму. Тату.
сестричку. Муду. братков. Ваню. Ваню. дяду. тещу. тещу.
Ваню. сестричку. Зноу. Морисю. Маму. тещу. Ваню. її дити
и всех. Всех. всталих. родачей соседей подружки подруж-
ку. Зноу. Дароной зеток. Нюга прийшли то все посели
и то вродно и как вы убираете и как то живете с
твоей сестричкой ну желаю вам всего хорошего наиму-
щий молодой жизни. зеток. Нюга я вам вислужу до-
тографю уже табе втаму и всех вам втаму. Тим
дографю, то я прошу от вас дографю хотя бы я
повидаю за год вас кие вы есть Дароной зеток то-
ко я повас обижало то я вам послала неспроста
открыток и от вас я пишу тільки тільки туди. Тим
досвиданье. Муду от вас спитерпености. сватчина. Не

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

N156.

An, Кому: Аношкина Елена
Ларзбрікен 2

Ort: Lager Wiesentstapfe
Lager- oder
Firmen-
Stempel

3873

Absender:

Anochina Elena 156

D.R.F. Lager Wiesenstr.

Wohn-, auch Zustell- oder Leitpostamt

Sackbrücken 2

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

6 6

Ukraine

Anochina Anastasija
gebit Sumyka

Kreis Krupetskoj
dorf Woronok

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

1

Письмо 30/8 августа 1910 г.
Дорогой мой друг! Впервые
в строках моего письма
содержится то, что жива зоро
нова моя и меня жалею
написанный тобой по
дой выветренный жизни.
Передаю тебе сердеч
ный привет и всего не
смыслно раз. по дружбе,
любви, по душе. Ма
ма, папа, сестры.

Дуню. Миру. братков. Ваню. Ваню. зятю.
и дедушкой поим дадим мером
Маму. Тана сестрица Ксюжу.
Миру. братков. Ваню. Ваню. зятю.
Ксюжу. свая Стену. дяду Стену. тети
Сирю. сестрица. Кадю. с Морсю. Ма-
мю. тети. Таню её детак. и подружки
Ксюжу. Всех. Всех. остальных под-
мен соседа. и подруг. Я живу в
одном городе Сур-срукине в местн.
Скаты и сружеской Мотей. то-
лько она в одном лагере а я в
другом то я скоро переписалась то
я получила издана две открытки
и она не одной то она крепко осчи-
тается то вы её забили в ку-
шев урду. Принимайте кою добра-
н в Гринатеро после нас и при-
имте как вы живете и как вы
сегод урдаста. Передаста привет
Васа Кота. так доведание
исага подружка сена. подруж-
ки Касты. сам поим. то на-
мита скорей отвал. ждущ сн.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Anochina Yena 156
D.A.F. Lager Wiesenstr.
Leobbrücken 2

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надатель:
Отправитель:

210. Antikowa
Marija.

Friedrichshafen a. B.
Lager "Don"
Deutschland

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Привет из Германии.
1/III.-43г. Здравствуйте
мои родные мамочка
невестка Таня и
племянник Юли и
племянница Жюли.
Вопервою строкою моего
письма разрешите мне
свою истосердечной
привет и пожелать всего
хорошего в вашей
жизни.

Украина.

Postkarte
mit Antwort

Назв. области, повіту і уряду праці
внести латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Антосковой

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Жуль.

село Антоски

Путивлевский р-он.

Сумская обл.

Україна

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Мамарка 30/VII. Я получила от вас 3 открытки
за которые очень рада и остаюсь довольна.
Мамочка живу и постараюсь, как и شما
работами тоже постараюсь Мамочка общи-
мне хорошо за много крепко не беспокоюсь
Мамочка береги свое здоровье Мамочка я купила
еще тугири сшила зюпки и курточку туники
общими одеждой мне и обула еще ваши. Мамоч-
ка я очень рада, что узнала ваш адрес
и написала ему письмо но от его еще не получи-
ла еще и переписуюсь с Радионовой Маной и Игорем
Мамарка напишите мне все подробно, как вы
живете с Таней или нет. Таня я прошу тебе не
обижай маму живите хорошо обязательно берите
себе шмоты и мои берите давай Таня помогай
мне маму еще вернусь по отблагодарю. Разменяю
с тобой до свидания целую вас всего 100000 р. привет
всем.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Антюкова

Зина

село Антюки Путивль-
ский р-он Сумской обл.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: 210. Antikowa
Marija.

Friedrichshafen a. B.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager „Don“

Deutschland

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Интикова
Тетиса

Lagerst. Gem. Lager Lessing
mit genauer postauslicher Angabe
Höppingen/Ahr

24. VII-43г. Здравствуй
дорогая подруга Лена!
Твоего твоего получа-
ла за которое очень
благодарю. Жизнь моя
молодая проходящая
не очень хорошо, но и
не плохо. Живем
мы 20 человек девочек
в одной комнате

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повету и уряду
писати латинськими буквами
Район, область и село (город)
писати латинськими буквами

An, Кому: Iweritowna Elena.

in: Stadt Putiwe
куда:
куда:
Straße: Prigorodnja Sloboda №32
Булаця:
Улиця:
Kreis: Putiwe'skii
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sum'skaja
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Ukraina.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

в комнате пишется романы, одна девочка
из Ростова очень хорошо играет. Воскре-
сенье провожу почти всегда в разъездах
здесь в каждой деревне и в каждом городе
встретились очень много русских и др. инос-
трацев. Германия - страна красивая но
в последнее время мы попрежнему попали в нее,
я уже видела много красивых городов
говорю уже хорошо по-немецки, но
чтобы изучить очень хорошо язык надо
прожить года 3 здесь. В настоящее время
жизнь моя проходит хорошо. Очень ску-
чно только за родной. Если придется встре-
титься то кое-что много расскажу интересного
Пока до свидания очень крепко тебе
привет твои 1209 км

Absender: *Interwinowa Elena*
Надавець: *Stadt Putine*
Отправитель: *Kreis Putine*
Gebiet Jumskajen

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Antikowa*
Tai'ssa

Gem. Lager Lessing
Hönningen/Ahr

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Антонина Швец 36.

4. Тмузовский у-н
с. Калюжск

Великодушный
привет
Зиме и весне!

Absender: _____

Відсилач: Антиренко Іван

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Grissen Ber Magolenbuch
Gem Lager Hock II
Stube 4.

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лініях!

5/17-43 года.

Здрастуйте дорогіє родичи
пишу я вам гарячий щирий
привет от свого серця
вопервах моего писма я вам
сообщаю що я жив и здоров
того и вам желаю Папаша
обо-мне пишуримься мне
Пасту працювалося кучше чен
и вам дома.

Postkarte

Назву области, округи
та і біржі праці писати
латинськими буквами

Ап, Кому: Антиренко Іван Мосі.

in: Ужчина

куди: _____

Straße: Danz Kalichsnu

Вулиця: _____

Kreis: Flaschow

Округа: _____

Dienstpost-
amt oder _____

Gebiet: _____

Область: _____

Arbeitsamt: Wichsa Truda

Біржа праці: Flaschowska

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Antipenko Puschkin

August, Helbig

Klein-Archsdorf

über Sömmerberg

Lagerstempel

mit genauer

postaltischer Angabe

Klein-Archsdorf

über Sömmerberg

маленько я бы ни знал

из хранимых у меня

показов, уже все позабыла я

было. А сниться да и все

какие-то, милости

что все нова кама

за ульми, междов. прив. на

Берлин, там музеев

и А. В. Висоцкий, К. В.

Кавказ, Павлов, Горисов, В.

Музыка вел. доведи к нему

весь мир и не могу предположить

An, Кому:

Antipenko Puschkin

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Бюро труда:

Бюро труда:

Бюро труда:

Бюро труда:

Бюро труда:

Puschkina №6

токмак

Запорожская

Запорожская

Запорожская

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

6 6

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Зміст 2/18-432. у 92. вєторі. пищено 3/18-432. знає. ^{радіо} ^{не} ^{тільки} ^{матері} ^{можє} ^{випустити} ^{захо} ^{не}
Здрастуй ти дорожє родителі, панайі, та мама
Братіки Олена, яку дома і вітє і сестричка Рає
мояє. вже і дома немає по я поки привєти пере
вєи. і переживаєш, твої дяді, тєорі і кюрі, і та
передої твої куні і мої куні, і сироткові льоні
що вїй мені сивєз. та пиши готє, а мамє 1 за
18/11-432. дівє. з. садов. пол. по 3 а і доє 1. та зразу
у мене робота не така важка, бо вже даєно
покоєнє і хлїб і борошнє, а малюєть туї зїно
так що прийдєть шкєли по перзнуть, ну нікого
вєє переживє будє вєи що вернєтє додому, Рає
ми шєи, що беруть 97, 20, і 21 год. Мамотко з
моя мамі памучи мєи, що од вєє не єсть нікого,
Раєко сестричко як таи на рїдїи мамїї укрїїи
ще постєтє зайє не біжєтє Красногєлє.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Vідповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Antipenko Pascha
August Helbig

Ort: Kleinröhrsdorf
Lager- oder
Firmen-
Stempel
Hr. Löwenberg u. S.

Absender: *Erwald Friedrich*

in *Teutleben. Kreis*

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Gotha Thüringen Deutschland.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte **Ab**

N 39

36

N 4632

Antonienko Philippo

Ishertevigi. Tsergoriw

Tyucobskii

Kucheros kie

Sumy.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

*Вручу вам в подарок,
в честь гостя и моего имени
нов и не задаривать вermanito
з моего товарищом. и мнѣ
и нас 2 с душою и с душою
готово рабывать по вашему
кармону и не по своему
и не по на башу кармо-
ну из земли вистоман
закон. и не подарка
и вас мнѣ и не з гото-
рабывать по моему
и спамеа повои он би
и не называе Бард а ме-
и не называ. Топка
гостя и не называ. Бард а ме-*

**Faßt gorka
Kohlenklau!**

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

Barth.

Зпервих⁴³ і трохи як мово тисма я на
ба здорова. Я попала до козяка і зимною
водно сніг попала до рокопенко Марина.
З цього козяка в крові свиті я порою
крові 2 дою і 2 Надійка валила ми збо
в двох порисах додому полати ушовати.
Зетави в 62 і до 92 домі сучити без напі
малі, мури, Нюри, і маленького брати
на Зовочини. Ми додому в Банно то
бачили своїх дівчат Рост Дунд і Соло
довних Дунд в одному сні додому одна
до одної. Ми тоді додому одна до одної
в негінно поросла до 122 а потім
ідти чути. Мені козяка дала 2 доар
мури 1 платте про негінно і повязку.
Зетави попорави тоді пох на
їх 4 рази на день. Не мурились на
пох нибі. Порою мури додому
ед так додому що, не пох сазати.
Як надулася то так загла, що сам
изнаби того. Ном настане негінно то
так додому що ой. Передавати то
варт вий сядати вий родити при
ти в город тоді передавати то
давати прохвет Зарі, Океані. Пере
дойн товаришам і мури. Дунд і вий
ночу бачити Золоту маленьку до Ян
подару маленьких діток то черв
намент так маленьку маленьку до
лоді, дунд сучила, без мури, Нюри
напі і дарові мамочки. Намі
Нюри що в вам помогає полати
всє робити до Зали нема полати
буду робити. то все я робила а
тепер най робити Нюра.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Antonendo Katerina
Neudorfeld.

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

23/III - Добрий день дорожче родиче
наша мама сестриці Дуни
ї любя і братіток Вася і так же
всі родичівники тьотки дядьки
і бабушка перекаже все дозволяє
передати що я нева пока ї здо-
рова мов ї вам нежно у
вашій старій хазні я вам
уже написала Сопришок, а
оду вас ще не получила

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому **Serhie Antonenko**

in:

Selo - Mutin

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Krolewezki - Rayon

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Sumska - Oplast.

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

не знаю чи ви хот одну пошлени од мене та кі олька вже
ї од вас пошлени і то і шкні пошлени що хот од вас олька
пошлени бо ми живемо пошеже а жеву харашо ми вдовх робимо
з Києва дівчина уже а тут збрала кошовищу жеву і другу кошовищу
теже збирати остемав тільки картопля да буряки копати да
шолотити, а сінчал робимо таку роботу шогну поки копати
роблю у своїй одежі їсти нам дають 5 раз на день дуже добре
установи у 5 часов і кінгати роботу у 7 часов а дою 4 корови
дрогоенки напаша і мамаша не пизмокоїтее так здорово об
шкні жеву буду не забуду бо я знаю що ви там журигтее
шкні теже дуже скучно а так уже скучна за всіма ну оце і
всього що я маю вам написати, а це ви відновіди на друшій на
писеште адрес гошовищ передавайте всім привети від мене
киш, дівчат і хлопцям як дома як там проше пишіть дошвидок

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Hugo Schumann-Tebber
Klosterhof Neudörfeld
über Blankenhain (Thür.)

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Kreis Weimar.

Absender:

Antonenko Nadja

Neheim-Hüsten 2

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Postfach 16

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

добрий день дорогая моя
сестричка. Я тоді содзвяс-
ноу я пока небу і зго-
ва того і тоді неслало.
менер прошу я меде
тоді ти мені написала
чи ти получила письмо
іні усе я твое посла-
ла і тоді і Т. Петрові
а мені німає і одного
чи таки ти получила
чи ти на писала чи
можє і написати немає
нікого чи задумался про
мене то я і написати
і а я нікому не задумав

Postkarte

16

Antonenko Oksana

Славгород

Arbeitshorte Sumi

Красноулицк. р-н.

Краснополскій г-н

д.ч. Славгородок

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

8/II-43р.

нікого поки й невива дід. тепер я напийму як
мені не вється. Ми доїхали благополучно всі
вместі ставгородські дівчата і работорговці на одному
заводі і спино у одного му туртохенку робимо.
по 8 часов а коли да харчі їм такі 2 варять обід
і вечеря а спидать кохвіи а хліба так як і в нас
давали поїток. гроші дають кожного місяця коли
зоруднів а коли 22. гроші є хоч небагато а купити
нічого тільки койколи сімто продалось одне така под
жесть пока нічого ну тільки і скучно діз дому ми
туті минути тоді писуна в атак скучно без родини
й діз своїх людей ми на того і дня тоді пишувались
ну нічого как піду дудим жисть. Тепер напийму як
нам дома не вється які новості. напийму чи ще
желе нас поїхали в германію і напийму хто мені
хотється взнати. напийму як там живене і молодик
дома чи немає як хліб дають чи на тридодні чи на
восьми напийму все подробице. пока досвідання
жесть жива і здорова. першого я вас усіх пижене
жесть тоді експерт Петрові тоді перші 2 дні
напийму Володі тоді востане усіх порадива дівчат
жесть лізі Гали. як пишучи та пиши покарей

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Antonenko Nadja

Neheim-Hüsten 2
Postfach 16

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Idor Antonenko

Absender: Fri Luia Winaet

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Postkarte
mit Antwortkarte

6 6

Ab

ukraine

Samtska Zebit

Bayon Talalaiwka

Dorf Weluki Dubni

Antonenko Saffi

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Iwanowhi

чи доша мої сестри, то не написали. Більше
до мене одкритки мій товариш з котрою
дуже дружили Кузьменко самко Петрович
~~до мене~~ ~~одкритки~~. Так дав мені 2
підшакки, два штанів. Невіста у мене
збрала, як можна буде з фотопраді-
руватів, то я вам напишу, но я ще
не знаю. Коли знаєте до мене одкритку
то поставте мені, мені ентресно знати
єтіки іде. Прощайте, чи прислав Ковбаса
Василь Петрович додошу одкритку. Пишіть
до мене ріденькі не забувайте. Дуже окучаю
за родичами за мамкою і втрапи
Прощайте чи нічого з товаришів
невернувся на торгівлі нічим барити.
Пока досліданія гінуло прітто: Маму,
Соню, і Маму. Прідавайте їм зібра-
ти привіт. Пишіть чи дома все
намисті. Вайте. Адреса митвинека
Лисові Петровича. (З чим досліданія) (Ведя)

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Ostarbeiter

Eodor Antonenko

Marine

Nachrichtenwaffenarsenal

Lagenstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Thale Harz

Lager Niemberg

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область и бюро труда

писать латинскими буквами

6

6

DEUTSCHES REICH

An, Кому:

Anna Antonenko

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Булава:

Улице:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Добрий день моїм
рідним Готнаша івч
Мамаша да
Здрастуй і ти
дорога Ганушко
і ти синку Воя
цуй ти братиша
Ммиша перш за
все сьобувай що і
на хомеуєс всеродній

Німецьки і пиридаю я вам всем
своїм За очної привіт і сообщаю що
я пока лиш Здоров. того ж вам бажаю
роботати я при фабриці на строї,
і тимчасі нас туди 10 душ своїх людей
гр. ієлєга Фисун. М. іван Харитонів
Хліба одержую на тижден мівтор
Киртички на утіро кофє на обід
Картонка. і все. оце і все що я хотів
вам коротенько на писати тепер
прошу вас усіх дуже вишліти міні
побачу сюди могла прислати по 250г.
цимлітє Як ви проживаєте пиридайте
привіт Ользі. і Мє обізнайте всім.....?
5/11/43.

Absender: *Anna Antonenko*
Надавець: *А. Андрієвична*
Отправитель: *А. Андрієвична*
м. Глинськ з Сумська

43
Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: *Fedor Antonenko*
Ostarbeiter L.M.V.B. Gofe

Ort: *Niemberg Halle / Saale*
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lida
Antonowa

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Dresden A-21

Привет из далеского края!

Здравствуйте мои родни-
кие мамачка а также
Братики Витя, Игора,
Миша, моя любимая сес-
тричка Валечка, и твои
деточки Яничка Валерий
Мама пишу вам очень,
часто но получю очень,
редко почему нечего

Postkarte

Vergiß nicht Stra-
ßen- und Hausnummern

Назв. улицы, пошту и уряду по-
казати. Значення букв
також обов'язково треба
писати латинськими буквами
анзугебен!

An, Кому:

Lida Antonowa

in:

st. Berdjansk

куди:

куда:

Straße:

Kolonija 3 linija 4

Булаца:

Улица:

Kreis:

Berdjanskii

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Larogostkja

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Мамочка я послала вам свою фотокарточку но не знаю получили или нет. Мамочка за мной не беспокоюсь мне сейчас очень хорошо и ничего плохого не думаю. Мамочка у меня в голове нет никаких плохих мыслей ни к кому ни к кому и ходит не думаю, не беспокоюсь один мечту вернусь в свой любимый и родной край. Мамочка! Я прошу вас если что случится, придется увидеться с нашим Костиком и его товарищами то никуда за мной не плавать. Пусть же жить со своими друзьями. Мамочка помните ту картину которую принес Миша. С той рамки которую я принесло от Тети Муси! Вспоминаю целую всех крепко, крепко, приведу от орликовой Валентине. от Дарси, от Катю. М. а. Мамочка мне очень хочется я надеюсь Костик скоро увидит

Мамочка вы все ходите с подругами.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Урина

Antonowa

H. Berdajansk.

Kolonija L. Linija M.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Lida

Antonowa

Dresden A 21

Lager Seidnitz

124/5

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Antonova Sofiya

Absender:

R. M. E.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Robert R. h. l. d.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Привет пишу 22-го числа
живу в Великом Тереминском
здании, где хорошо, родители
Мама и папа и брат
Илья. Мама и папа
хорошо себя чувствуют,
мне с Марией очень хорошо,
мне нравится ваш Край
моя. Мама и папа
работают на фабрике с
утра до вечера
рабочая очень тяжелая и наша
жизнь очень бедная, Мама
и папа много за много
не беспокоятся, а брат
свое здоровье. Мама и папа
и я очень очень нуждаюсь
с вами и нечего боя

Antonov Maxim

Postkarte N 34

Ukraine

Antonov Mikhail

Susovka gebiet

Сусовский район

Samsekiji Rajon

Самсехи

Dorf Belohorovka.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

С. Белогорова

даюте война окончить вернемся домой увидимся даюте
с вами Дорогая мама и папа саравайайте новые под иза
нее с Марусей. Дорогая мама и папа напишите про сестру
Надю как она живет про невестку Марусю и жениха
деток про друга Марусю про Витю и Веню. Дорогая
Дорогая мама и папа напишите про сестру Фрэнто
Арсенто про все братика Нюто Дорогая мама и папа
если они написали вам письмо то напишите им
и свой адрес. Дорогая мама и папа напишите что
еще с нашего села поехали в Германию. Дорогая
мама и папа мы все вместе маме девочки
Вика тебе пишу Вера тебе пишу Дороти Вера Надя
тебе пишу Маруся Нюта Журанова тебе пишу. Мама
и папа напишите вам, что передайте привет
Нади, что Каша с нами разлучилась 5 девочек наших
Дорогая мама и папа мы вам написали зонти-
чек, а от нас нет ни одного ответа. Сестре даюте
наша оставшая живи и здоровы. Пишам вам
дочки Соня и Мария Антонова 20 Ян-12 1923.
Дорогая мама передайте привет маме тебе
и сестре Нади, Каше, Васи, Вике и Марусе
Вити тебе. Марусе Оли, Грине Васи.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Антонович
Гайда

Arbeiterlager - Eisenbahnstraße

Lage mit genauer postalischer Angabe
Frankenheim/Ost., Eisenbahnstraße 11

Державне месичне 30/III-1943
на твояй адресі Мамі.!!!
Здравоюючи дорогах моя адреса
Шура. Шура розреші передати
тебе своїй сердечній привітанню, гордо
поцілювати, похисати кріпко руку
и похисати всего цайнушого в твоїй
милостивій кишці. Шура передає
своїй мамі величчю сердечній
привітанню особливо маминькину

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду писати
латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Грошківка
Україна

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улиця:
Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Українська
Stadt Konstantinow
Сталинскі

Absender: Rosemina Alexandrowna
Надавець: Ужасина - Давид
Отправитель: Ужасина - Давид

Stalinskii Rabit Stadt
Konstantinowa Strasse
216 Stalinskaja Strasse

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

48

An, Кому: Antonowa Tanja

Deutschland

Forchheim Ofr (Germany)

Papierfabrik

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ullrichs Lager - Eisenbahnstrasse 11

Forchheim/Ofr., Eisenbahnstrasse 11

Absender: Antochka Duna

Отправитель: Антошка Дуна

Lager wester Köln-Kalk-Ving
Ruhstrasse 12

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Deutlich u. auf der Linie schreiben!

Пиши ясно и только на линиях!

Писмо 16/843 від вашої дочки
Дуже добрий день мої ріднені
мама і братики Ванді. Мише
пишуть вам по нескілько низок
і цілую усіх крепко і поха.
Жива здорова усі члесті і ва.
Жанно усього хоршого мама
прошу крепко вас усіх ніх не дурити
то помагаюся
за нічого стесні довіряю

Postkarte

Район, область и биржу
писать латинскими бу.

An, Кому: Antochka Paragka

in: Kulhan-Vrak
куда:

Straße: Kulhanvka
Улица:

Kreis: Lebedin-Kul. 7-n.
Район:

Dienstpost-
amt oder Smayka-ya
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Биржа труда:

Посыльный
ПРИВЕТ
из
Германии!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Antoschko Sotterlij
Berchak 6 Stube 5

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Antoschko Semen

schtoat schostkoj
Pozolok karzul

in:
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улица:

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser

16/III - 73 Бисъто от Наташи Здравейте родители ма-
мичи Яна мили родители не плачете и не грустите, асб мене,
если наша судьба увидится то повидится и поскончаніи
воيني родители! к вам несусь мечтотю, к вамши синарши,
лесам и к большом просилом дому... и к вамши лугом,
душистым цветом и к вам родители мили мои, и все
я люблю, и все благословляю, и от вас жду благо-
словенъе. родные мама и папа прошу я вас высылать
ми мене карточки хотя буду я смотреть на карточки,
это все получаю от из дому карточки то пусть вы-
лет садишкю карточку и вы высылать из себе.
но, вы про братишку Шуру нежная где он усея знаю
своих хлопца и братишю нешто нежная нешто
досвиданье до нашего радостного свиданья всемише,

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Antoschisa Samen

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини.

Ответ в Германию

An, Кому: *Antoschisa Notallij*

Boxen 6 Stufe 5

Ostarbeiterlager

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Steyerberg

über Stolzenau / Weser

Absender:

Alexandra Antonovna

bei Dr. Gabriel

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

Leipzig 21 Lottmargerstraße 1.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

16/IV

Здравствуйте дорогие род-
ные. Папа, Мама, Проща
и Костя.

Передаю от всей души
величайший привет!!

Не получивши от вас
ответа я пишу следующую
открытку.

Радомало на старом месте,
сначала мне было очень
скучно но вот теперь

Postkarte
mit Antwortkarte

Украина

her.

Nikita Antonov

Stadt Korotop

Stase Starogrodne-Sarnaviska

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

№ 21.

Очень привлекла к этой ильинской селке, вся семья
обращалась ко мне по старинному, и одежда
мне стала за родную мать, и поговорию с ней,
повести мне раскраски, кино. У меня был малень-
кий садик. полагало и я видел радость,
поселил все цветы. Начиная уже расцветать
дерево, вишневый, яблоня, и.д.д. Давно уже цветут
цветы. Ходим сами в парк гулять с Лидой
там много русских и украинцев приводят туда
были все в зоопарке очень нам понравилось
"видели зверей и звери нас. Жилим мы
Житинская Маруся ей тоже хорошо, полу-
чили письма от Вли Лили. Лиде получили
уже две открытки из дому. На этой октябрьской
подарили письма от всех.
Передавайте привет моему брату Сергею. Мухом.

Absender:

Mirita Antonowa
Stadt Konotop
Str. Kutywodne-Sannarskaja 131.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Postkarte
(Antwortkarte)

Frauilein

Alexandra Antonowa
bei Dr. Gabriel

Leipzig 121

Lothringerstr. 1.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Knastasia Antyuchova

Hohenems, Vorarlberg

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Antyuchovskaya

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

2-3 W. Postmark.

Здравствуй моя Тана,
мама, Корина и Маша!

Проще всего передать
свою премию и
боксерский привес
и от души желаю
спасения и здоровья
Вашей жизни!

Сообщаю, что я живу
и работаю на старом
месте и у меня все
по-старому.

Postkarte
mit Antwortkarte

ukrainisch

Antyuch Semen P.

Stadt Sektyscha
Strasse P. Antyuchinskaya
Sumskaja obl.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Очень давно уже получала от Вас пис-
ма, хотя и пишу Вам редко.
Очень хотела - бы знать о Вас и о
друзьях. Желание наше
у Вас новости? Интересно, кто еще
дома из наших друзей? Как дела
у всех? какое состояние у Вас дома?
У нас все хорошо. Правда на работе
уже немного сбиты. У всех
на все хорошо.

Пока все. Привет всем родственни-
кам и знакомым.
Очень много от Вас фотографий.

До свидания. Желаю всем крепко
крепко. Ваша дочь и сестра Анастасия.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Antyuehowe Anastasia

Hohenems Vorarlberg

Kreutznhaus

estmark.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Antjuchow

Ostarbeiterlager

Eschweiler Bergwerks-Verein

Lager mit genauer
postalischer Angabe

Hüttenabteilung
Eschweiler 5226.

и маркету по тителе
иукай маким Костирин
Андрейи соавдее и вале
иукай маким Костирин
Ошвареи вимети нокка
уки Сидант Мосиш 2.
Маркет. К. Тулар. М. Ста
досвдееи Осмашеи
иукай маким Костирин
досвдееи

2931

36

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду при
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Ichivar Ivan

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаца:

Улица:

Kreis:

Powit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

dorf Yosiwka

Ochtyrskii

Yumsk

Ukraine

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Herrn

An, Кому:

Antjuchow
Paul

Eschweiler bei Aachen

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Arbeiterlager

Eschweiler Bergwerks-Verein

Hüttenabteilung

Eschweiler 5226.

absender:

~~Anton~~ Ivan

Angibor bei Josif Boff
Osternwalde Kreis Rheine Westf.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мило отбеля мети от
Саток Нуга а огае.

Незнато ги познато ги ни
паридато и вам привет
уеим и предаваите ви
дядкам. Ну пока доелган
останоса живи згорав
того и вам желато дави
ответ посконей проши
и лое уеих ду же аз

Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Доелган
писал
и Нуга J. J.

Postkarte

Osternwalde
über Rhine (Westf.)

Икзайна
Лазика Анжигор
dorf Krasnoe Rayon
Imelase Kreis
Jumskafa

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ЗЕРЕС

Пускаю з цього листа 5 серпня 1943 року лист. А. 33.
Здрастуйте мамаша і ти сестро Катя;
Галля і ти дорога сестриця Оля і ти брате
Івануша і ти зять Міша. Тиридаю і вам
усім по низькому своєму поклону і солгало я
вам що я жив здоров того і вам желаю
ну тепер я вам пишу про своє життя я
тепер живу тут хорошо нахожусь я у хазяїна
жнива уже кінчили нагинати молодобу
урожаї, жароший погода тощать нікого
новостей нема ніяких ну і прописав я про
своє життя. Тепер я буду вас просить як
пагушите моє писмо так давайте ответ
покорей і опишіть мені усі новості як ви ждете
гіт шо їсти і пропишіть мені іще гі
знашого колгоспу додому і ніхто не вернувся

Absender:

Украина Запизка

Анзибордорф Крсное

Wohnort, auch Zustellort oder Leihpostamt

Rayon Imeldorfs Kreis Tumskaia

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

59

Иван Анзибор

bei Josef Ross

Ostenwalde N. 151 Rheine

Weself 2.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Absender: Ароновский
Надасць: Ostarbeiter-Lager
Отправитель: Berlin-Tege

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і граду праць
писати латынськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Ан, Кому: Ароновский Тасей

in:

куди:

куда:

Straße:

Буляця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

31/10/41
Пламенным густосердечный
берлинский привет, своим
дорогим и незабываемым
и на минутку родным
дорогим братикам Тетю
Полну, дорогой и много
уважаемой невестки Вн
а также, дорогой и неза-
бываемой и на минутку

Паша здоровый зякни М. а широким Рушном бар.

Паша, протокартёву передай кати, ізвѣтливо.

своей сестрички Катин, по которой я никогда ни
и не забуду ни когда, до самой смерти, только вы
дорогие родители, так скоро забыли мне, что
уже год, а мне не то то как могли при
ехать к вам, а даже ни словица я от вас не
получила. Я никакого так не обижалась, как на
тебе дорогая сестричка, потому что, я знаю, и почитаю
то ребята, может быть не дома, или не возмо
жности написать, а дорогая сестричка, я знаю что
всегда дома и не можешь за год написать ни одного пись
ма, а ведишь, вы обо мне небеспокойтесь, я родю на старом
месте, т.е. на кухне, где, вы же хочу, так что дома была то
гда, а здесь уже разболелась и есть только боги дасть верну
тся, то трудно вам узнать мне. Так что прощайте вас
не забывайте мне, обо всем этом напишите скоро. Родные.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Писати ясно и только на линіях!

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Литовська область

Зединобудзкий район

Зельо Росенковичи.

Аполоніі Тасі

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Аполоніі Тасі
766

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiter-Lager

Berlin-Tegel

Stempel No 1

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

лист надіслано 1/9 1941 р.
Доброго здоров'я мамі
мамі братиків і сестрич
сестрич і для
поздоров'я всім усім
заспокоєним дітям
іні вчорашні як
содержиме новий лист
І пригадаю прихвот
Гомодемік-вм

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost:

ам. од.

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Karoly Prokop
Charovivka
in:
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Raion:
Dienstpost:
ам. од.
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:
Tatatajewka
Luska Oblast
Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

і щечинником і усім товаришам своїм
і моїм і родичам. Стівією вам
що я така жінка і здоров'я того і
вам щирою поїркою життя. Я
од вас получила открытку ту що писала
Марія К. Вона писала 11/7 а я получила
23/8 1943р. я кавам згадаю дуже
а за Племкою найду щось пошти
дружину вишккй і дай Боже здоров'я
і щастя і мене дружику шгадувай.
Щату імамо прошу вас дитини
свого здоров'я і щастя Племі. а як я
приїду то то шпущу вас пароботу
і одного дня між шзнаю ком. пишу ответа.
Д. Н.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому:

Arnoldsche Käserei
in Garmisch-Partenkirchen

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Breese
Post Raggendorf
Mecklenburg
Deutschland

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Lagestempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо получено 25/нояб.
Здравствуйте мои дорогие
родные мама и сестричка
Люба и все мои сродствен-
ники. Впервые строках
моего письма я пишу
передать что я живу
и здорова что и вам
желаю в вашей жизни.
Я живу в стране мне

Postkarte
mit Antwort

Назва області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

An, Кому: _____

Аризенкова Натали

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Загальна

~~Marie Wink~~

~~Wilhelms~~

~~Wilhelms~~

~~Wilhelms~~

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

и пишу обоим своим друзьям и маме обоим.
Я маме вам много писем написала но ответа
я не получила. Я живу в хозляки. Семья у них не
большая всего 3 человека хозяйки, хозяйка и девочка
Мне живется хорошо. Много я Граз на день но
конечно работы хватает. Мама напишите
мне как вы живете, какие у вас новости есть
и девочки дома или нет. Вам дома то передайте
всем привет. Мама я живу не одна много возле
меня девочек работают по соседям. Мама тут
уже убрали сено. Скоро будем убирать овес.
Мама я нахожусь в Австрии. Мама возьмите у
тверитеновских Павла адрес. Стен до свидания
целую вас всех: маму, папу, маму, деду, бабу, маму и
всех.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Vідповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Josef Wiesinger
Hainbach Nr 1

Ort: Post Hartkirchen O.
Lager- oder
Firmen-
Stempel
Ober Donau

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Waldina Arich.

Neubrandenburg (Mecklbg)

Ostarbeiterlager 43 Danziger Str.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Григоріє писав от вояки
дочери Нюси, Васи и Филли.
Знамениті родичи:
Милосна, Федор М. Нина Ст. Любова
и Мария М. розреш. вам сообщ.
а так что мы живи и здоровы
тебе и вам жилаем каймун. у
в пещи. Григоріє с работы 462.
утра, кайра, з работице в пещи
а Нюси и Филла работали в днел.
нуло смену, так как Нюси не
было времени написать письмо.
з пещи мы писали се открасити.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому: Wori Arich.

in:
куди:
куда:

Dorf. Malo - Janisod

Straße:
Вулиця:
Улица:

Володарск.

Kreis:
Повіт:
Район:

Wolodarsk

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Гітлеровська

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Ваша дочка Нюси-Филла

робити ти се, що уряди и
бюро труда писали
своє писмо

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Спиши, щоб спати напинувши ваш нескладно слов'янистий пензлик.
Мамочко, ми певно згоримо, як родиче сестра з Києва і Фіши.
Ми всім ^{поради} дельним старалась не обидіти друг друга. Боже
одно плохе що з с Фішею не в одну смугу робитиме, а то по-
мудрава, так всю неділю не видів друг друга, одна приходить
с роботи, друга угодити, правда Нікоз вигадає робити в дні
свою смугу. Ми оті вас напругили отримати якусь копійку написати
і мамини фото. ми напругили ваших писем ми були до тієї
стітени раба, що оприлюднило казюмошко було. що ви там
починаєте в куті друг друга. Ще трохи Нада пишете, що
мама мамочка хотіла би щоб оті нас купили фотоапарат. удо-
вольствували, як ви даєте самі знаходити, єли би можливо би
ви то не трудно було би сфотогр. "всім аді фото. Куди ж дорожче
мамочки може би. ми всім щеб' особливі вартували ще раз
с вами. Нам сказали 18 августи, як дурно би через 2 місяці отину
усидіти дамою ко незалежності поведи ми не. А, мамочко не дотримув
и-вирно.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Stube № 23
Lag № 321.

An, Кому: *Walentina Drich*

Neubrandenburg (Mecklbg.)
Ostarbeiterlager Danziger Str.

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Artemonowa

Weser

AB

Lagerstempel

mit genauer

postanscher Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро праці
писати латинськими буквами

An, Кому:

Artemonowa
Paraskowija
d. Twot

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Schostra

Sumi

Ukraine

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser
Baracke
6/4

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Здравствуйте дорогим родителям маме и сестре Ани!!!
Во-первых сообщая что я жива и здорова и желаю вам всего
наилучшего в белом свете. Открытки ваши за 10/11 и 1/11
получила за которые чувствительно благодарю. Жизнь
моя проходит пока хорошо, работой тоже. Обо мне
не беспокойтесь и не хмуритесь а берегите сами себя
и спасайтесь, живи если будем то увидимся. В хлп.
і отпр. имел переписку. Пишите все свои новости род.
родно и обо всех кто жив и кем занимаются все
родные знакомые, потому что мне все интересно знать
в мужской стороне. Олень и олень соскучилась. Погода
у нас хорошие теплые и [REDACTED]
Передавайте привет всем всем. Крепко целую всех
бережно раз. До свидания. Вашим свое дрого. Остаюсь
ваша дог сестра Валя [REDACTED]
29/11

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: _____

Artemonova
Wera

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser
Вароске 6/4

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Артемченко Дядя.

Postkarte

№ 50

71

Нико проехали, а
от них не ждали
перез партизанов.
Но в это время
Стены разрушения
Варяга и не привел
всем роковым.
Ваме годъ дуня.
Завоевание извою влек
роковые и жму правые

Ab

Feßt

Kohlenklau!

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

всё дождя, и холодно.

Артемченко Трофим
Артемченко Трофим
с. Троицкое №50
Зуми Тополя №50
Сумской р. н.
| Ukraine |

ost

Post.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

16.7.49 году.

Привет из далекого края.

Здравствуйте мое дорогие родители.
папа, мама и сестри Нико и Люмила.
Вот первых строках моего письма, я вам
сообщаю что, я живу здорово как и вы
много. Родные мои проходят
ожидаю скоро только и только что нет
вас возле меня. Мама родная все мне
сказывает что вы меня звете, нескончаемо
ждете этой минуты когда, я снова
увидусь. Нико дорогой сестриного друга маме
и папе и любимой Люде, мои мои одичавшие
у меня жалею в этом письме и купила себе и
моя мама и мамулю. Нико если нужно денег
то пиши у меня 170 марок. есть могу выслать.
Родные, я никогда негде не пропаду везде мне хорошо
Нико Вирова писала что вы там дома много
добра и тут еще много. Родные прошу за меня
не забывайте. Буду вас все время ждать.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Artemenko Marija.

Comando der
Lager Ost
Steingutfabrik Colditz
Aktiengesellschaft
Colditz / Sa.

нуоще пока я все згаду
досвідання жду ответа
на словей листа через
ліса море і поля ціную
несколько раз позитивно
досвідання що раз досвід
ня мої дорожні родни
стали братину і сестри.
доцюо артемєнка марію
Город зветься Кольдїц.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

Ан, Кому: Artemenko Tetjana

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Україна
дорт Крим
ч-н. Іскіперієвськ
област Ілмю.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

4/ІІІ 1943 года

Добрий день мої дорогіє родні мама Брат Триша і сестри
Трієд Катя Варя. В перших строчках мого листа повинні
приїдати свій щистосердечний привіт і щирою всією
найкращого у вашого життя і приймайте тьоті і сусідки
і дівчатам всім знакомим. Наскільки тепер ви описуєте
свою життя живу пока нічого так що обійми милої
Бож тут сама а видима всі так що клопотів од собі
тут зараз я живу жарко тільки що дуже сумно
за дитом так що описуйте мене як ви опавте і що
я і як пишати дайте відповідь бо дуже сумно як
здумано про дитом то часто заплачу та нічого і не зроблю
бо чужий край і чужі люди так що пишати описуйте
як живе бо дуже сумно всі на чужині

Absender: *Артемько Тетяна*
Надавець:
Отправитель:

73
Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Артемько Марія*
Steingutfabrik A. G.
Colditz Sa

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Deutschland.

Lager Ost
Steingutfabrik Colditz
Aktiengesellschaft
Colditz / Sa.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Artemenko Sergei

Frankfurt-oder

gut-Friedrichswille

Post Berren-Mark.

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Добрий день маме, Шура, Тейя,
Славик, Іван, Гейя, Шура,
Толо й Агнесер!! Мій любі,
Рідні нині Вам все шре-
сто мейє з Німеччини іє
малою від Вас неокної від-
повіді. Я так хочеться знати,
як Ви там живете в Ріг-
гольм крою, як здорове мамі?
Як Шура адна порадиться з ді-
ворою? Де Гейя? Шура і

Postkarte

mit Antwort

Назва області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

Ukraine

Адрес: Аг, Ном:

Artemenko Alexsandre

Від:

St. Szymi

Куди:

Куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Bassi

Szymier

Szymier

Szymi

Artemenko Alexs.
Mikhail.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Смайліві? Як Маруся, ти замилувалася з мамом, ти нуд-
думалася? До всіх вас у мене одні прощання - збережіть ма-
ні мою синарешку маму, пока я повернусь додому. Тейв з до те-
бе звертаючись особисто. Ми тільки тоді цінили це дороге слово мама
коли його шарили. Ти обсадили огороди, ти дала їм? Я уже
вам писав, що ви за мене ще не скільки не турбуйтесь - не в у-
с думи добре. Зараз кращою на убавці муга разом з мих. Роман.
паргі кращі й вдостану. В Німеччині в цьому році думи
гарний урожай і на жівні культури і на городищу.
Доци майже що дня. Ти маєєш мамин від Василя Петров.
та Вас. Олександр? Напишіть їмні адреси. Де Петро Серг
Шкаручна, ти повернувся до дому Андрій Олександр? Тейв! ще
раз кращу візьми під свій догляд маму і ще раз над г-ван
дай моля допомагає і муга. Ще раз мажеш! Цілую всіх вам Сергій.

28/IV 43р.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

75
Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Artemenko Sergei*

*Bez Frankfurt-oder
gut Friedrichswille
Post Reppen-Mark*

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Arbeitskolonie Friedrichswille

Reppen-Mark

Gernspr. Reppen 209

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Artemenko Sergei

Frankfurt-oder

Gut Friedrichswille

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Dorf-Reppen-Mark

Arbeitskolonie Friedrichswille
Reppen-Mark
Senften-Reppen 209

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ukraina

Адресу:

Subtschenko Maria

in

куди:

куда:

St Sumi

Straße:

Вулиця:

Улица:

Dorf Bassi

Kreis:

Повіт:

Район:

Sumyer

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Sumyer

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Sumi

Зубченко Марії
Тавловни

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день Мора, Маруся і Марія Тирохимовна!!

В попередніх листах я Вам уже писав (та не знаю чи
адернули Ви їх) що живу і працюю в Німеччині, не
далеко від г. Франкфурта в великому сільському г. в
Шіву я працюю в усіх відношеннях, тільки скучаю по
всім Вам моїй хорошій любові. Пишуть як невинно Ви? Як
здорові М. Тир? Чи маєте відомості за Павлика? Тільки багато
працюю по ризах наших полонених - всі живуть дуже
добре. Маруся, напиши, будь ласка, в якому стані знаходиться
св. моя "сім'я"? Чи живе мама і хто замишлює з нею
на г. в. Як живе Шура, де і яка судба Петра Михайла.
Маруся, я чекаю тільки від тебе правдивого листа.
Що знаєте за Тіму, С. др.? Я, дякуючи гарному догляду
зовсім уже поправився після хвороби. Прокім Ан. Тир. Моті. Полі
тиски міжно Вам С. др. 28/VI 49р. С. Реніко.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Artemenko Sergei*

*Bez Frankfurt-oder
Gut Friedrichswille
Post-Reppen-Mark*

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

*Arbeitskolonie Friedrichswille
Reppen-Mark
Gernspr. Reppen 209*

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Jakob Artiomensky
Sterndorf 8

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

P Bleisweiler
Hr. Leitmeritz

N 46 31

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Труна

in:
куди:
куда:

Artiomenko

Straße:
Вулиця:
Улица:

Luka ulica

Kreis:
Повіт:
Район:

Zonakowka

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Kreis Lamy

Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

in Russland

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Здравствуй дорогой жена Ириша Козьминкина и родная дочка
Антонина Яковлевна! Сообщаю я вам что Антошка жив и здоров
его и велик здоровья в настоящее время находится в Германии
работает в хозяйства от Лип/ин посылает посылки. Самой в
одном селе Василь Ив. Игуменов. Было нас в пути много юнаковцев
но так разобрали что никого не увидели. Тогда все на сельск. хозяйств
Василь Ив. послал уже две открытки но незнаю получила она или нет.
Василь получите открытку то на другой пишете ответ хотя бы я
узнаю что обстоит у вас после отхода моего из дому. и вы вы
живи. Передайте привет всем родным и знакомым всем
будем живи то когда увидимся, все будем ити к себе;
ма то я буду писать: обо мне не беспокойтесь я пока живу
ничего. Ходите как нибудь сами, тогда слышай маму моя
просьба то будет тебе лучше в будущем. Целую крепко и много
раз Иру: Тото... Восхидаю с почтением Я. Афт. 23/5 437.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Гуна Артіоміко
Жунаковка
Лунгу

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Артіоміко
Jakob

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Stendorf 8
P Bleiswedel
Hr. Leitmeritz
in Sudetenland

Absender:

Artemenko 2100
№ 200 Friedrichshütte

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Lucasph
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Friedrichshütte Lucasph

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine

N 41635
Отцу Николаю Тимофеевичу
Артемково
село Тародий. Край
польский район.
Полесский уезд

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дорогое + посреди нас
Светлая моя и наша жизнь и здоровье, наконец-то
в Германии, перебежи на другую фабрику, рабо-
та, почти одинакова что и в заводе, что за
причина, я уже писала 3ю отписку, а ответа
не слышу почему я и сам не знаю. Другие люди с кото-
рыми я была вместе в Германии в Угледарском полу-
чении уже некоторое по 2 письма, я несколько ни от
него, очень обидно, мне уже 2 написал, тоже
ничего не получил, ну за все слава богу, так
что отец Николаи написал убедительно прошу
дай матери здоровье матери и за Носия
что никуда, что нового за нас отсу-
ств, а пока простите
моя мать оторвет а на
другом письме отдам
14/II 43г.

Ивруту

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Artemenka

Vrs 200

Friedrichshütte Laasphe/W.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надасець:
Отправитель:

Artemowa
Wladimir

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

3/IX - 1933.

Postkarte
mit Antwort

Назvu облаcти, повту i урiду вiдпiсати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ukraine.

An, Кому: Artemowa Katarin

in: Stadt Gluchow
куди:
куда:

Straße: strasse Institutskaj
Булаця:
Улиця: Hause № 49

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumskii Kreis.

Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Здравствуйте мама, Лена,
Нина, Коля, Соня и все дружки
соседи и знакомые. Впервые
долго я сообщаю, что я
жив и здоров того и вам
желаю. Я посылаю вам уже
5 письмо, но вы вас не полу-
чили ни одного. Я нахожусь
в Рурском угольном бассейне
в маленьком поселке Я-
Базриг, на берегу реки Рейна.
Живу я пока что нигде.

Хоросейтв нас также ничего. На день дают нам 400г хлеба
кроме хлеба масла, колбасу, пшеницу, а также суп или
борщ. Вообще при этой пище жить можно. нас в лагере
70 человек. Из Бухары нас пошло в лагерь 20 человек, все знакомые.
В этом числе и Карл Фриш, Якушев Фриш. Работаем
все мы на новой строящейся шахте. Работа не под землей, а на
поверхности. Работа не очень тяжелая. Работаем на 3 смены по 8 ч.
Каждый выходной день мы идем гулять в город. Якушеву Фришу
пришло из дому письмо и мы из этого письма узнали, что Бухарин
арестовали за то, что он освобождал на коммиссии людей. Мы уже
а также, что у вас позабирали все паспорта.
один раз получили деньги. Впервые раз нам дали по 17 марок, а уже
во вторую посылку мы получили больше. Если нам чего-нибудь нехва-
тает из пищи, то мы покупаем у хозяинов-башков, картошку, хлеб,
жиры, яблоки, груши и т. далее. Вообще пищу еще я рад, чтобы вы
за меня особенно не беспокоились, а беспокойтесь за себя. Новостей у нас
очень много. Ну пока, что прощание, целую вас всех крепко. Всем
привет. Буду от вас ждать ответа. И напишите на меня, чтобы я мог
написать и на вашей почте мне ответ. Адрес уже написан. Скоро вы увидите.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Artemow Wladimir

Kreis Moers Baerl

Russen Lager Baerl

Ort: (Rheinland).

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Artemov Vladimir

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

6/ VIII - 43г.

Здравствуйте мама, Лена,
Нина, Коля и Соня. Впервые
долго я вам сообщаю, что
я жив и здоров, чего и вам
всем желаю. Направляю вам
уже это третье письмо.
Жизнь моя протекает,
так само, по старому, как
я писал в первых двух письмах.
Кормят нас пиццу и еще
раз, пока ничего, только

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ukraine.

An, Кому: Artemova Nataly

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Stadt Gluchovo

Institutskaja 49

Зігріє

Sumskii Kreis

хлеба маловато, четыреста грамм на день. Новостей
у нас много, но пока что писать я еще не буду.

Каждый выходной день мы ходим гулять или на Рейн,
или в окрестный городок — пять километров от нашего
поселка. Если ты увидишь отца Курца, то передай, что
он жив и здоров и находится вместе со мной в лагере.

Фруктов в Германии очень много. Вообще урожай на
фрукты в Германии очень большой. В первый день
когда мы приехали в наш поселок, то так ждалось
чего-нибудь кислого, а теперь немного ознакомились
с поселком и покупаем яблоки и груши и бауры-
позитивы. Ну пока нечего больше писать. Пока

Довиждане. Целую вас всех. Передавайте привет
всем соседям и знакомым. Пишите, какие у вас новости.
Иди с нетерпением ответа. За меня небесной
на этой о твоей открытке. Твоего перестави поплави

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Artemow Wladimir

Kreis Moers Baerl

Russen Lager Baerl

Ort: (Rheinland)

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Artemow

Wladimir

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

30/VIII 43

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ukraine

An, Рому: Artemowa Katalij

in: Stadt Gluchon

куди: N 49

куда: Strasse

Straße: Institutskaj

Вулиця: Ulica

Улиця: Jeanse N 49

Kreis: Sumskii Kreis

Повіт: Sumskii Kreis

Район: Dienstpost-

amt oder Gebiet:

Область: Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Здравоствуйте маме,
Меня, если она еще не
поехала в Германию,
Конд, Нина, Соня и все
другие соседи и знакомы.
Впервые долгом и
сообщаю, что я жив и
здоров чего и вам всем
желаю. Я писала
вам уже сейверное
письмо, но ответа от

вас я не попустил ни одного. Нахожусь я,
как я и писал в первых письмах в Рурском
угольном бассейне, в маленьком поселке
Ба Вазел, на берегу реки Рейн. Работаем
мы все с Глуховскими хлопцами на новой
строившейся шахте, не под землей, а на
поверхности. Работа не очень тяжела, э.
правда иногда и тяжела бывает.

Кормят нас можно сказать ничего, три
раза на день. Хлеба дают 400 грамм, кроме
того масло и колбасу. Если нам не хватает
пищи, то мы покупаем у хозяев картошку,
клуб, груши, яблоки, жиры. Вообще жить пока
можно. За меня не беспокойтесь, а беспокойтесь за себя.
Ну пока до свидания. Целую вас всех. Всем привет. Это откровенно
теперь перед вами пополам и на чистой пище. Адрес уже
написан.

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Пиши ясно и только на линиях!

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

87

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому:

Artemow Wladimir

Kreis Moers Baerl.

Pussen Lager Baerl
(Rheinland)

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:...

Beim Bruder
in Möbbling Post
Freibach - Kärnten
Wohnort, Zustell- oder Leitpostamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Artiuch Katerina

Matuzienka

c. Дмитровка
Буринского р-на

Артюх Катежина

Postkarte

(Antwortkarte)

Ukraina

Угелит сумы

Rayon Бурин

Dorf Dmitrowka

Доценко Мотри

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мотеевна

писано пиццено 10 серпня 1856 року од твоеї дочки сестри
Каті зрастущі дорогої сестра моя і небажана
яма Ваня і Талія перших строках свого писма
сабица щоя жива здорова тогой тобі жсало
дорогая сестрица я живу вдавстріі у пака
нали тут жарашо скурора шурка дувька
всіх 11 душ на нани тут жарашо сестро перефа-
бай мамі і Каті і всім родетам і сусідам близьким
і далеким моя і з сашкан і хали доавстріі
тепер незнаю де вініє розділено мотю незабува
і мамі поволаі бовани остались непрагом
мотю жсалий Ваню і Талю то твоя отрада
буде сестро прописуі новості якіє. інзасува
мене. і мамі і брата Каті я завомивіда
могу світа небагу накого я вас росела
Давай ответ быт негу ответу як согов
лету. Катя

Absender:

Beim Funder
in Möbbling Post
Freibach - Kärnten
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Artück Katerina
Matulevna

Postkarte

(Antwortkarte)

Ukraina

Lebeit Sumy

Rayon Buryn

Dorf Dmitravka

Apmox Mapbi
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Uabgorunobniu.

12.8.43-0

Біленько пише 10 серпня Біленько од вашої дочки Каті
Здастуйте дорогий мамочко і брат Кольо перших
строків свого письма собіцями цього письма збова
тогой вам зислато я пишу Гавстрії у папа
нас тут 11 дучи сестора шурка Дунька і я з ма
нам тут жарашо годують жарашо прописують
мамочко як там вам неветеря і яка хоро дено
ті жарна ті ні і як вам з здорова і як жана ті ро
стві ті ні я вже так іскутила мене бод небагі
ла мамоч я послала вам 6 письм і 2 моти
мамочко передавайте привіти моти і Вані і
і всім сусідам і родичам близьким і далеким
мамочко ви скажіть Кольо мотілький отро
ди буде із мотью мириться бо він оставсь
мамочко ні приган мамочко давайте ответ
пиду нестерпением. Костя

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
mit Antwortkarte

.....
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Maria Artjuch
Надавець: Herford i/W
Отправитель: Herford i/W
Hotel zur Post

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

2.6/1945 року здруженим
люди рідненьким можна
писати і меншечко так
виправити сиріокат мого
письма і вам обидвоє
Вам моя жінка і
здорово чую і вам желаю
в вашій житті наймо
жужурига по мені мені
тут хорошо іти мо
хочим адиваца мене

3759

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Artjuch, Wasil

in: Gluchow /Stadt

куди:

куда:

Straße: Beresa /Dorf

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Pовіт: Sumskoi (Ukraine)

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Накільки ти пишеш що воя служба у чернігівця Паша
комісари мені нову адресу дає і яку будеш писати
письма мило браточок і як ти почав у вас
вироб. і дуже і дуже хочу побачити ну браточок
браточок і скоро я прийду мило Глибчій мило
і ти сестричко Паша живить щиро і дружно
много бережить своє здоров'я щоб і все щиро
побачило мило правду викинь мені
із себе картонку і вай писати до карток
і працюю на сторони мені здох із
мархваню то дає мило порадо у ній ужив
на місечки балакати і живи дружно
ну підписи мило Паша і мило мило
і вай прави руки і щиро без нічого раз
привет комі комі щиро сестричко Паша
дає дає жди швидко як славей мило.

Absender: Wasil Artjuch
Надавець: Gluchow/Beresa
Отправитель: Ukraine

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Maria Artjuch

Hotel zur Post

Ort: Herford i/Westf.

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Deutschland

Absender: Alexandra Antich
Weimar

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Selwedere Allee 11
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Писала 30/III

Дорогие папаша ма-
маша Валя Мариса
и Гриша во первых стро-
ках своей открытки а
сказывают что я жива и
здорова того и вам желаю
наилучшего у вашей жизни.
Дорогой папочка я вам де
получила 28/IV 2 открытки
то посылаю все 4 ту
и все двести так что ове-
можена написать а как
вы не пишете не все забуду
твою свою дочку. Папочка
вам посылаю одну открытку

Postkarte
mit Antwortkarte

Zurück

Jemel Antich

Selwedere Sumy

St. Pluchow d. Borezo.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Яку написала тією рукою до а поріза
пелену 21/III і не працювала до 29/III а
тепер поправаєш і 29 вже працює
ла 1 рукою. Дорогий папаша з січас шлю
перепишу з Дядею Федосеєм він пише
що їх 50ч. у лагері. Він має свою гармо
шину і живе хорошо, і весело. А ще пере
сьєсь з Улею Леліаи и Емилікою Н.
і Параскою. і багато знаю адресов Попр
дичької Н. Дорогий папаша пишіть як
у вас новості діді Федосея пише
як живуть Діді Федосей і Мові Тим
як у вас пені ба чи вже постіли
і купа що колгоспу вже нема а по
10 год. Папаша пишіть мені про
Вашо як він живе і що робе.
що робе січас сьєрся зм. коде маю
на поле працювати і як там Трим
я без вас так скучила що не знаю. З вас
писала щоб ви знайшли і вислали
фотокарточку і вже сьєрєтотрі
спирувалась як получу то зразу
вишлю. Ну вже у нас напались не
уже скосили жито длінь озими тве
нину і почали вже. погода уже
у Германії дощу нема посушили.
Ну живу і поки нечисто у негідно
содемо з вами на гармошину тацюю
ну пока доведати дорожє шлю вас
крепко. щиро, руку. Придаєш прив
Донькамо отвеіа. уїк знаком і рі

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

(Antwortkarte)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Отправитель:

Sammellager - Lijst

barak III - St 2.

Lagerstempel
mit genauer

postalischer Angabe

мій татко 319-43. р. Візваси
дочки Васи Артюх до своєї
родниці Пяті мамі і сестричці
доброго здоров'я, мої дорогі рідні
хвалю сповіщаю що з твоєї поки
тива здорова. дорогі мої родні
хвалю бажаю здоров'я і дождатися
як неке додому. дорогі мої рідні
нікі турбота хвалю собі далекий
спушний одинокий сирітський чисто
сердечний Привіт і Галі Ц.

und Antwort

Резв. области, повіту і уряду
написані латинськими буквами
Ранок. області і бюро труда
написані латинськими буквами

An, Komy:

in:

КУДИ:

куда:

Strasse:

Вуданя:

Улина:

Kreis :

Kreis.
Powiat.

Район

Район.

Dienstpos

amt odd
Club

Gebiet:
Ostsee:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

усім сусідам і твоїй дідусеві дідусі мусі жакі Вері усім
Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Батькам матилям тям що їхні мні дочки у шкільній царо-
ві мої рідненькі чого ви од мене одказались що з від вас получи-
ла усього з оукритки усі получають тісьма і посилки а ви за-
мєне забули що з у вас була. дорой мої рідні зроблю вам уя-
звісно з вам писали годують писали нем одженя пока ще
у чому ододить так з прохиваю а вам оджри ток посилало
б шук уміаць ну від вас нічого нечуть дорой мої рідненькі
як з за вами усе скучила коли а усе побачує із вами
таточку мамочку і ти сестричко як би були у мене
приме то і що хочі міталаб усе правду свою розказалаб
доросенькі мої рідні дізнаєми своїми дівчатами із пишуть тісьма
найбільш із титаню із мильською марує С робе убаура Тало С
за 10м бачима раз од братіка жакі получаю тісьма узнала де він пи-
шіть що хто кебує хвори може пус уат пус контаю писать таточ-
ку мамочку пріємо сестричко рідненькі усе відніз жоду от вета
цікую вас усіх без щотнораз у ваші селі губи і щочки.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Hertwich Oena

Sammellager - Süd.

Ort: Magdeburg Z

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lisestrasse Barak

III St 2.

Absender: *als Nadja Artjuchowa*
 Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt: *Brumberg bez. Potsdam*
 bei *Hans Henning*
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfach, Fachnummer

Straße, Hausnummer, Gebodener, Stückwerk oder Posten
 мажорска служба, а помага проси-
 ната работно од бома не знаа
 што делат и куде се
 дејат. В нешто помина до
 својот гол маж и својот
 најблиз сестра. ²Присет.
 Как не хорошо здеа, а не
 дува круто и срдце работи
 својо. Писае о својо жини
 животне и по чине. Живот
 својо он еуропа не беве ево
 работи работи редов, бојот.
 А мажот дојде и чини свој
 живот. Помина #1/1-42.

Postkarte

Юнаковна

97

An

Враненко

Selo Junakowka
Sumskaja oblast

Митрополски 7-не

Kemptische wut

Оканешно

Stuart, Okla.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте мои дорогие!

Что такое, что так долго я не получила
ни одного письма от Вере. Как Вы
живёте, чем занимаетесь, здоровы-
ли? Я уже писала, что работаю не
новом месте уже месяц. Здесь
хорошо даже по сравнению, что и
платят некоторые стали такими
много вы хороший аппетит. Живу
как дома только Вере как возле
меня так скучновато. Ещё Вера будет
жить в городе или в деревне.
В нас мало снега, но больше ветра
и все равно холодно почти не люди
которые все время живут здесь так
привыкли ходить катаясь. Ещё не
старой работе я простудила руки
не знаешь сама этого. Знаю уже
холодно если лежал в поле, а вы
собирали капусту руки мерзали сон
за сердце свело и вот через
много дней мне знать. Снахило как

Вера

342

Артюкова Гладя.

Absender

als Nadja Artjuchowa

Blumberg bez potscham

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

von Hans Henning

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

о своей работе и здоровье.
Теперь менеджер занимается Витом
какой он есть менеджер попросил,
попробовать, не больше, как у
Вас не едят еду. Потому
они едят, что не выедают
всем самим едой зевая живым
целые часы и даже с маленькими
детьми. А то знаете может
привыкнет зевая мне навсегда
обстоять, а вам тогда концы
так далеко и не изведет.
А менеджер посвящает целую
книжку всем маленьким Витам
не только своим детям все, что мы.

Оканенко М.С.

Postkarte

с. Юнаковка

Хиропольск

An
Оканенко Мария Степановна
Selo Junakowka
sumskaja oblast
Chirpolskij r-na
Remplitschna wul.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

97/11-421.

Здравствуйте дорогие мои!

Шлю я Вам чистосердечный праздничный
привет. Поздравляю Вас с новым годом и
желаю хорошего здоровья и счастливой
дальнейшей жизни. Почему так долго от
Вас нет письма, как вы живете в чуждом
именно нуждаетесь, у Виты есть отношения
в чуждом он ходит бездельничать. Я уже писала, что
с 8/хл я работаю на новом месте здесь
мне хорошо чуждом дома не видела то тут
попробую. Теперь же мной не дружите
смотрите же собой может быть еще
встретиться мной. Что вы теперь делаете?
Живете все время в Юнаковке не нужно
ждать обратно. Если нужны деньги напишите
я вышлю. Пришлось и мне в Царском
праздновать рождество под балок елки,
много детей, а француз и нас 2-е вся
семья собралась в чуждом же общине сбавили
пили шнуров свои шиф дел по 10 марок
и шестонца. Сиджу в своей комнатке
играет радио, а мне вспоминается прежняя
жизнь, о, когда придет желанная пора.
Если Вам трудно то просите помощи
в старости села. Напишите подробно

Артюхова Надежда

abs. Nadja Artjuchowa

Absender:

Blumberg bez potscham

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

bei Hans Henning

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дети мне повзросле
нашились меня. Мне очень
трудно, что не знаю немецкого
языка. Моишие поможете
Вам или нет? В кого именно
живете на квартире. В моей
комнате играет радио. У Вас
наверно зима очень снегу, а
здесь нет снежинки я живу
в жаретке серой не особенно
зимы зима не сурова только
сильные ветры. Я думаю желаю
скорей кончине этой войны.
Я теперь продолжаю учить
немецкое язык. Вера Надя.

№ 43
Орханенко Мария Сав.

Postkarte

С. Дунаков

Миропольск

25.1.23
An

Орханенко Мария Степановна
Selo Junakowka
Sumskaja oblast
Miropol'skoi r-na
Kraupitschna ul

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте дорогие мои!

Поздравляю Вас все с новыми годами,
с новыми мечтами и новыми здоровыми
в будущем году. Хотя я от Вас да Этим.
Километров, но мои мысли и надежды
с Вами. Первые долги хочу сообщить
что работаю я уже не новыми идеями
с 8/11-44. в хорошие люди. Из них
4го детей, ну, конечно, работаю не
лучше, а в свободное время ваяю
пикантную или занятую во дворе. Теперь
они хорошо не работают за мной без
здоровья что-бы сюда встретиться нам.
В аля только ночи долгие в конюшнях
почемуто не знаю. Живите все время в
Юнаковке с Полей. Напиши в чем именно
ты нуждаешься может я смогу помочь
если будет возможно. Если можно то
сфотографируй Витю и пришли мне
карточку. Напиши приехать Вам друзья?
Напиши, что делает пела нута улит
Витю стили, только не вейте во он
и там остался кружкой сироткой.
Я живу сейчас как дома, но только
нет Вас возле меня.

Здравствуйтесь все!

Бавою дружную открытку я получила через
2 месяца. Я теперь уже 5 дней работаю
на новом месте тоже в огородах
хорошие люди, работают вместе, 10 марок
на неделю, но работы зато больше;
помогает на кухне, могу за продуктами
в супер и 4-х детей одевать и
играть с ними. Всегда играет радио
печеного звонится о доме, а когда
вспомню тоска придет мою душу.
Мамы свое здоровье, не забывайте
оно может еще раз судьба улыбнется
нам встретиться. Очень прошу не забыть
Ваше, побольше силе заботиться
если возможно, пусть привикнет к рабо-
те которую делаем ты не только
одним инструментами заниматься. Как
чувствует себя мама? Помогаете Вам
младшая или нет? Если трудно просить
помощи в старости. Если нужны
деньги то я Вам пришлю на почте
хочет там или нет. Марки или нет?

Адресная таблица

Abend

Die Adja Friedrichs
Blumberg bei Potsdam
bei Hans Hennig

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте мои дорогие!
Пишу вам 14/II-43.
Ваше письмо получено
вчера и очень приятно.
Все вы все любите, все
запоминаете. Это мне очень
нравится. Все хорошо. А вы
все и помните о своем
здоровье. Будьте здоровы.
Все мы все ждем вас
дольше и очень скоро.

Postkarte

с. Юмакович

An

Ab

Оренбургская
Дол. Юмаковича
Сумская област
Николевская т-ва
Киевская обл.
(Украина)

Сколько времени
Сколько времени
Сколько времени
Сколько времени

Вино. Маленькое оно, не больше пунта
наша оно, чаша. Сидит. Потом скоро,
скоро придет желанный час. Над вино,
нашлось сладкое припасы и я сяду
теперь. Ну не час дасть вот все одобряет
баснословие. Если есть возможность
то сфотографируйте вино. Да вино
на убивается маленько себя. В этом
случае, а именно сейчас слышется
оно очень маленько слы, что слышится
добра напички мне подробно. Живите
все время в деревне зреть зреть
прикоротки. Рад, а в городе владения
оказаться неслучайно неслучайно и неслучайно
появится. Жак скоро проколет мои
жизнь неслучайно похити, а слышится в
Рад слышится востановит мою жизнь.
Да, зреть слышится не слышится.
Кончится война тогда слышится слышится
похити слышится слышится, а теперь крепко
зреть мои слышится. Скоро и над нами
востановит слышится слышится.
Слышится, слышится слышится слышится. Слышится

Письму писано 20/1-48 года.

Здравствуйте дорогие мои родители
и все остальные. Как вы знаете,
здоровы-ли все, что так очень долго
от вас мне писал. Нои полагая
я открытки в почту писать, а я
и так не пишу. Письма мне много
не забываются может еще скелет
чуждым нам обратиться. Я уже
писала в предыдущие письма, что
работую на новой работе здесь мне
лучше даже понравилось. Не горюю
за мой жалюзи себя и Кинто
не думаю пусть знает его у нас
считав пожеланию приехать к деу
Ниниши подробно в своей жизни и
работы мне пришлось очень плохой
сам может, что слышав плохой
так Ниниши. Как очень тяжело мне
жить без вас в такой край
французские люди не понимавшие

Артюкова Надежда.

abs. Stadt Artzuehowa

Absender

Blumberg bez Potschdam

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

bei Hans Henning

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я пишу тебе письмо. Хотел
было написать в Латышев?

Мне все время в Юнаковке

но я не пишу по-прежнему

Вам будет все же.

Как вы чувствуете себя дома?

Я уже писал что работаю

на заводах и мне все же

лучше. Запросто получало в письме

Если нужны деньги то напиши

я пришлю Вам. Если же

нужны и поборы. А теперь

добавляю, чтобы письмо было
всегда 4/1-43г.

Орханенко Мария

Юнаковна

Postkarte

Мероп р-н

Poststempel

An

Орханенко Мария

Село Юнаковна

Сумская область

Широпольск и-на

Комплицхна вел

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте мои дорогие?

Как Вы живёте, посылаю так много лет
от Вас ответа только одно Я открытки
получила. Вы Вы зашли про меня или
письма может не доходят. Напишите
подробно о своей жизни, как Витя
теперь он теперь занимается. У нас настал
1943 год, год последней и окончательной
свободы для нас и все кончится
настанет желанная пора. Вы живёте
спокойно не переживайте о прошлом
как должно быть так и будет.
Пусть Витя не только играет, а и
прикалывает к делу жалейте его не
нужно быть скучным, что скоро приедет
моя пусть слышится Вас.
Тем самым занимается у Вас теперь
много дел, а жёлоз тоже не едят
много только жесткие ветры аж.
Задумывается если не ветры то было бы
хорошо не холодно.

Артишкова Наде

Absender: Nadja Artjuchowa

Blumberg bei Potsdam

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

von Hans Hennang

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте мои дорогие
родные и все друзья. Мне
весь день свои воспоминания
и улыбки и радости
показывают. В своем маленьком
открытом окне вижу
ваше, что я живу и
здорово, что и вы живете.
Вашу любовь все люблю, но
ответа не получаю, как
вы живете, вы записываете
в настоящее время.

№ 48 Юнковой

Postkarte

104

An
Оксана Мария
Село Юнковой
Сумская область
Олшопольский район
Кемпфитшней ул.

Украина

Оксана Мария
Село Юнковой Сумской области
Олшопольского района
Кемпфитшней ул.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Получу письмо Ваше 28/III-43г. В письмо, а
в понедельник утром уже работайте на
поле. Здесь зима и не видела всего
три дня был небольшой снег, а потом
летели незаметно. Все время сухая земля
лишь только сильные ветры дуют
здесь кажутся иной не так как в поле
живет иная зима и зима. Живу
я теперь хорошо, работаю в агрономическом
деле. Все-то порежилось в меня так
как шифра видела. Но как не говоря
что-то родное тает меня долой
и слези невыплаканного горя и проклятой
мысли о выезде думает мою жизнь.
Вы живете все время в деревне с женой
в городе не едите там хлеба. Живете
спокойно не забывайте, не забывайте
за собой может быть все вы снова
повернуться. Если можно сфотографиру
йте фото не забудьте его, желайте он
и так встанет с детства моего сир
отой. Как нежно здоровье. Скоро придет
желанный конец крепится мои дорогие.
Как теперь протекает Ваша жизнь, когда
не уезжаете еще лилет план не успеваю
зав. С приветом, целую всех крепко. Жена Акт

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Potsdam

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Nadja Artjuchowa

Blumberg 822

bei Herrn

Heinrich

24/5-49.

Здравствуйте дорогие родители
и все оставшиеся друзья.
В первом письме своем сообщала
вам, что я живу и здорова, что
и все хорошо, что-то даже
много времени не было
вспоминать о вас. Я рада
уже в своем следующем
письме вам описать

Postkarte

mit Antwort

Назвуйте область, посылку, уряд праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Nadja Artjuchowa

in:

Куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Rайон:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Junakowka

Kamplitschna

Sumskaja oblast

Myropol'ska r-na

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Нет! Все возле меня. Моя жизнь проходит по-старому
живу одинокой покинутой всеми и всеми вспоминаю
про Вас и садовы горести душат грудь. За меня не
беспокойтесь жалейте себя моя жизнь в далекой
встречи. Напишете как живет мой любимый сын
Виталий не обижайте его крошечную сиротку. Здесь тепло
здесь зато лето ветряное жужу в мажеть крыльи
вод редеет после 12 часов. Как не-замечено прошел
год моей жизни здесь так и незаметно проходят
один год. Что можно вспомнить пережил. В моей
жизни будет тот проклятый кто задушил
раздел широкую жизнь людей. Что Вы сделаете, как
здоровье отца. Хотя я живу здесь, но мои мысли
всегда с Вами. А теперь все хорошо прощайте
мой пламенный привет и горячий поцелуй Вам.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Nadja Artjuchowa
Blumberg bei Potsdam

Ort: bei Hans Henning

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Андреевна Парасковья

Postkarte

3 сирени 1943 року

Wohnort, auch Zustell- oder Zeitpostamt

Neheim-Hüsten 2

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Доброго вечора мої
ніколи не забута подруга
Лідочка. Я одержала твого
листа і було дуже і дуже
задоволення твоїми
всіма новостями.

DER FUHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.

WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

107

Holota Yrdiga

Arbeitbehold, Sumyk
zeion Koznopolovsk

Prof. Mesenow

Твоїм же серцею новості нанесли на мене
велику тугу на моє серце. Твоє ск
зне гнізні, твоє щохвилини
зміни життя, твоє прагнє дивували
мене. Що лігує було, і що тепер є
Лідочка. Тише все, всі дрібниці. Як
де був поронений сергій, де дівчат
і хлопці, що роблять де і як сам
копалось окоп. Тиши там же пров
ду ти дома мій папаша і нема б
не вирізняє на Ледочку. Дорога
Лідочка. Я до твого міста прощ
ла про наших вівчат і написала
їм лист, а від них ще не одержу
вала. Вони від мене находять без
босілля. Буду шукати, то буду
знати більше хороших новин.
Лідочка не утримай від мене пиши
мені лист, держи міцний зв'язок.
Який був брати. Може ще при
де без вернути всі свої хороши, відно
шени. Лідочка я написала також
і Матію, в листі а від неї не одержала
чи може вона відгурилася від мене
чи забула що з однієї на далекий короні.
Передовай всім привіт дівчат і хл
пцям які дома. Передай привіт
і моїм великим родичам Гетьманам

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Artüehowa Poroskowij's

Röhlager
Neheim-Hüsten 2
Bahnhofstrasse 85

Wer nach Alarm

die Fernsprechleitungen mit
privaten Gesprächen verstopft,
gefährdet die Betreuung der
durch Luftangriff Geschädigten!

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Röhrlager

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Neheim-Hüsten 2

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Dampfbahnstrasse 85

Доброго і щасливого хв
лини Папаша, мамаша
сестричко Мена і мнз. Любк
З щирим привітом до своїх
любих та рідних з далеко
го германського краю.
Папаша і мамаша Мена
таким привітів та поба
жанья свого коханого
від свого щирого серця
і посилає величезну без
ліч.

Nach Fliegerangriffen

keine Privatgespräche
am Fernsprecher, damit
Luftschutzwichtige Gespräche
durchkommen!

Postkarte

Artüchowa Wacław
~~Arbeitsort Sumsk~~
~~zevon Krasnopol'sk~~
~~Dorf Mesenowka~~

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

але відгуку на них я мало одержую.
Я поспішила від вас лише з листом, що
мене мало задовольняє. Таташ, маю
печенка: життя вже має вам відоме,
і ступінь покращення не пакує. Зоогр.
жмбд. 2 рази приворож, робили погроз
роботу на заводі жмбдз і звеста.
Я пишу листи, але жс надії' не маю
що ви їх одержуїте бо знаю що вас
раз у раз тривожне сфронтова мінія
печенка з нашої сім'ї роду сошуться
не одержують писем ні підручани, ні єв-
рейськ: ні земляну. Про життя не пишу
з славгороду що вислали а про ко-
ше то невідомо. Наїі боріуки добуз
одержала лист з поштівки то прописав-
ли що вроді на місці але ж цього мало.
Я тільки того дуже і дуже беспокої-
юся, що де і як протікає ваше життя
Про мене не беспокоїтеся що я одна
з своїх дівчат мені з єврейськими
дівчатами ще краще ніж із своїми
Мої дівчата шлють писем то на-
пишуть адреси а будуть ними
листуваїсь ~~з ними~~. Пишуть хто
прибув хто відірвався. Я вже писав
лист і на славгород до Занькових.
Передавайте всім привіт дівчатам,
матірці, сусідам, знайомим. Я пишу

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Artüchowa Paraskowijö

Röhlager
Neheim-Hüsten 2
Bahnhofstrasse 85

Nach Fliegerangriffen

keine Privatgespräche
am Fernsprecher, damit
Luftschutzwichtige Gespräche
durchkommen!

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Арскава Евдокія,

Neheim-Hüsten 2
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Postfach 16

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добрий день дорожє мої родителі
маті і папаші і сестрички
Зіна Ніда Вера і сестричка Маня
я всім усім вітаю свої сім'ю
ний привіт і побажати, я вам
що ви живі і здорові і того вам
багато я маю приїхала благо-
приємно кожда ми приїхали то нам
видали маску дружену 2 одіяла
і ботинки костюм штати і мішка
я маю роботу на заводі на роботі
ни дуже трудно і втомлююся
2 рази в день брати дають зліди
смаком, цього хліба дають з доз.
мадень на ніч нічуть прохолоди
і сон, тільки як і ні без дома
і без вас кажу ні без дома

Софіївка III
Postkarte

538 - AD

Усєрєнко Семен
An Herr. Согнєв

Utschenko Semen
Краснополіс. р-т
dorf Sofiewka

Arbeitsbehörde Lemberg

Kreis Krasnopolje
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

[illegible]

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

S.P.

Archalowa Iwdokija

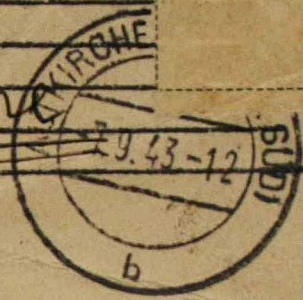
Neheim-Hüsten 2
Postfach 16

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

113

Postkarte

Ukraine

frei

Hanna Archipenko

in Fleschna

Hr. Achterka

Rgby. Lumska/benot

alle möglich, so gibt die
Post jemand mit der
noch eine fremde

Ab. Iwern Archipenko
bei Karl Todschadly

Gross - Jerüssen

Kreis Ortelsburg

Wohnort:
Straße Ostpreußen

Лист не зріднкої сторони не 6/9-43
зрідного краю. Передаю привіт всім
своїм родним. Тебе дорога жено, і
дітям Тарасі і мамі. Усім сестрам
Передай привіт Егорю і Тризв'язу Тимо
шу, і Сієпану. Я нахожусь у селі
не далеко од Польки 20 км. Напиши
міні чи дома урочай зібраних чи
ні. Припиши чи у нас більше мушк
чик не брали. Як там дома чи
усі живі та здорові. Туди, може
будуть вакуірувати, то їдь до мене на
мій адрес. Моя робота, як і в колгос
пі, ораю, бороню. Обишли все на полі.
Если Сієпана нема дома, то хай
адрес дадуть. Дорога жено, за мною
не дуже бізпечноїтєсь. Міні привіт від
доді. Надію я багів у Польки і ді
льше не багів. Якщо будуть пра
вити на Германію, то їдь на мій
адрес. Встаю згаду, і лягаю згаду.
Встаю в 6 год. а лягаю в 10 год.
Я прошу Бога, щоб допоміг тобі. Я
я жив буду не забуду. Туди добре ви
повинні знати. Докидайте по кон
ченню війни. Жду ошвета, как соловеі
лета.

М. Армен

Absender:
Надавець:
Отправитель:

114
Afanasiwa Ewdokija
Lager Weitenau

B.V. Abteilung Lagerbetreuung

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Bochum, I. März. 16

Deutschland

Ab

8/III -43р. Здравствуйте мой
дорогі родителі Маме, Катю
і мій Бюком незабутний
синочок Коля мой дороженький
сестрички і братик. дедушка
твоя Катя і Юра. Терпи
тим писати всім коротенькими
открытку дозволяє передати
всім свій гарний скупий
привіт і побажати всьому

Postkarte
mit Antwort

Vermeidet

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, обласний і повітовий уряд
писати латинськими буквами

VERMEIDET
STÖRUNGEN

Ан. Кому:

Sarchomenko Blitja

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine

Zagreb
Loknja

Kraljevec

R Summi.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Найкращого в світі сімейному щастю. Мама'нська
вище написала вже ви писали 6-го 4-го. за 10 м. одно за
котре щиро дякую що ви мене не забули. Мамочка
дорога! скільки було радості і сліз узнавши що ви
ще пока всі живі і здорові. Дорога мамочка за що
не журіться живу пока нічого з своєю дочкою Танією її
у мене 5 м. дуже слабка дівочка. Вислала я вам своє фото
як получите напишіть дуже прошу вишліть мені своє
фото бо я у не знаю які ви і є. роблю я на городі у
ура робота не ватка роблю 8 год. посилаю 4 картинки
не пишу 5. живу в лагері живу пока нічого не журіться
живі будемо побачимося передайте привіт від дочки Тані
-ні Я. її мамі та й устан мою анкетку на цьому
кінцяю. Мду. напишіть дорога мамочка не забувайте
Досвідати! Ваша дочка Дуся і внучка Таня
2494 ^{ответ} как соловей ^{мне}

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Afanasewa Ewdoxia*
Bochum Ostarbeiter
Lager Weimar

Ort: _____

Lager- oder
Ein- oder
Stempel

B.V. Abteilung Lagerbetreuung
Bochum, Metzstr. 16
Deutschland

Absender:

Надавець:

Отправитель:

VELBERT (Rheinl.)

с. **Пинька** 116

Postkarte

mit Antwort

Lager LINDENKAMP

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

DEUTSCHLAND

Ясно

Написано

1820. Апрель 1943 год

письмо от извесно

20 вашего сына.

Вашим д. здравейши

те др дорожие

мдй родные что

д вам низкий

пламении привет

всем своим родным

Нарам и маме

Назв области, повіту і уряду про
писан латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писат латинськими буквами

A

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Powit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Сашко Редько

Гуко Редько

Пинька

Мирон. рн

Миропилский

Лутской

Українер

дорогие братья Володи и Гречи и Нина
Нюти Маруся Лили и все мои
остальным приветам первым делом
опишу основы жизни пока я ~~здоров~~
здоров и здоров того и вам желаю
всего хорошего Лиса я вам
попутно закоморю отцу Богдарию.
ви мимолетно что грима болной и дура
желаетю я работаю в заводи митурин
литературе. Записки Небесной
если есть что оеиной у Костюма
Зитанов и оеиной Кукли. бродя есть
домашней одежде все цела ходит есть в том
осари осаромы твою только Нет отсуды
как то цел. есудвинный табак. Девидан

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Лука Рехурсен

dorf. Pinjuka

zn. Miropilskij
Sumskaj.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому:

Wasil

Рехурсен

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

VELBERT (Rheinl.)

Lager LINDENKAMP

DEUTSCHLAND